

HONVÉD ALTISZTI FOLYÓIRAT

XXXIII. ÉVFOLYAM
2021. 6. SZÁM

TARTALOM

TARTALOM

Bajtársak	2
Az EUFOR-kiképzéstől az infokommunikációs felkészítésig	3
Ciprus, a „napfényes” misszió	5
Altisztként az EUFOR-ban	8
Fontos a nemzetközi tapasztalat	10
„Egészen jól sikerült vennem az akadályokat”	12
Tűzoltás az éjszakában	13
Városi műveletek	14
A lőkészség fejlesztésének lehetőségei sportlövészettel	17
Vérrel szerzett jelvények	20
Adventi találkozás	23
A HAF történelmi keresztény helyszínén	23
Lapunk „találkozása” egy történelmi személyiséggel	23
Mit ünneplünk valójában karácsonykor?	24
Dachau-i magyar katonakarácsony 1945-ben	26
Egy írás utóélete	29
Felkészülten menjünk síelni!	30
Humor	31
Emlékezés az ismeretlen katonára	32

(11. oldal)

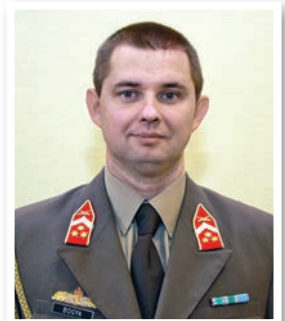
Bajtársak

A 2021. év kihívásokban, feladatokban gazdag volt, mely az új fegyverek és felszerelések megismerésének, az azokra történő kiképzésnek, és sajnos a Covid-19 világjárványnak a jegyében telt el. Visszatekintve: minden katona megtapasztalta, hogy a bajtársiasság, a katonai hivatáshoz hozzátartozó készenlét és fegyelem ezekben az időkben a mindennapi élet része lett. Ha bajtársunk megbetegedett vagy kontaktszemély lett, nekünk kellett a katonai szolgálat teljesítését magunkra vállalni. Itt mondom köszönetet a katonacsaládok minden tagjának a kitartásért, és azért, hogy támogatásukkal a Magyar Honvédség sikeresen meg tudott felelni a társadalmi elvárásnak: a magyar katona a nehéz időkben szolgálja hazáját és segítsen a bajban!

Bajtársak! Most, az ünnepek alatt – amennyiben a szolgálati feladatok lehetővé teszik –, pihenjünk meg egy kicsit. Együnk egy finom halászevet vagy töltött káposztát, szeljünk egy jó szelet mákos bejglit, és gondoljunk rá: milyen jó is magyarként ünnepelni a karácsonyt. Mindenközben bizakodjunk, hogy a jövőnk már a járványtól mentes lesz, és egészségben, továbbra is teljes tudásunkkal szolgálhatjuk a hazát, gyakorolhatjuk a hivatásunkat.

Az otthonaiktól távol szolgálók, amennyiben van rá lehetőségük, beszéljenek a családdal, hogy ők is tudják és érezzék a legnagyobb családi ünnepen az együvé tartozást. Nekik, akik a családjuktól távol hajtanak végre feladatot, sok erőt és egészséget kívánok, szeretteiktől pedig kitartást és megértést kérek.

Bajtársak! Az előttünk álló 2022. évre kívánok egészséget, szeretetet, a szolgálat teljesítésében pedig helytállást, katonaszerencsét! Áldott karácsonyi ünnepeket és boldog új évet kívánok a Magyar Honvédség minden altisztjének!

*Bogya Sándor Mihály főtörzsászlós
Fotó: Dömsödi Richárd ha.*

Kaszab Zoltán főtörzszászlós (középen) Vokla János ezredessel és Csizmadia Lajos főtörzszászlóssal

Az EUFOR-kiképzéstől az infokommunikációs felkészítésig

MH-vezénylőzászlósi látogatások

Egy napon belül több helyszínre is ellátogatott a közelmúltban Kaszab Zoltán főtörzszászlós, a Magyar Honvédség vezénylőzászlósa. Csizmadia Lajos főtörzszászlós, az MH Nagysándor József Híradó és Vezérléstámogató Ezred vezénylőzászlósa kíséretében megnézte az újdörögdi EUFOR-kiképzést, megtekintette a székesfehérvári MH 43. Nagysándor József Híradó és Vezetéstámogató Ezred laktanyájában zajló, önkéntes katonai szolgálatot teljesítők híradó-informatikai szakmai felkészítését, valamint a KFOR 26 NATO-misszió infokommunikációs felkészítését.

A 2022-ben a boszniai Sarajevóba készülő EUFOR-kontingens 26. váltásának újdörögdi szemléjét követően a vezénylőzászlós Székesfehérváron egyeztetett Vokla János ezredessel, a fehérvári katonai szervezet parancsnokával a kiképzés tapasztalatairól és az új honvédelmi elképzelésekről. A találkozó során szó volt a fiatal generációk „megszólításáról” és a honvédelembe való minél hatékonyabb „bevonásának” lehetőségeiről, az

„Acélkocka” híradó, infokommunikációs és fegyverzettechnikai tanfolyam jövőbeli képzési menetéről, valamint az altisztképzés irányairól. Kaszab Zoltán főtörzszászlós méltatta a missziós felkészítők látottakat, a kiképzés szervezésének menetét, egyúttal támogatásáról biztosította a parancsnokot az ezred részéről felmerülő fejlesztések kapcsán.

A Magyar Honvédség vezénylőzászlósa a fehérvári Nagysándor

József Laktanyában önkéntes katonai szolgálatot teljesítők híradó-informatikai gyakorlatán többféle tapasztalatot szerzett. Beszélt olyan közkatonával, akinek már a gyermekeit is motiválja a honvédség világa, hiszen nem akárhová, hanem egyenesen a kadétiskolába jelentkeznének. Találkozott olyan katonával is, akinek – ahogy fogalmazott – „bejött” a parancsuralmi rendszer, és ezért szíves-örömmel feladja civil

Tapasztalatcsere

EUFOR-kiképzés Újdörögdön

foglalkozását. Önkéntesként került a rendszerbe, de nem vitás, hogy hosszú távra tervez a Magyar Honvédségnél.

„Én is a munkaügyi központon keresztül jelentkeztem a képzésre!” – újságolta az MH vezénylőzászlós-nak egy, még 1989-90-ben közkapotonának bevonult, később rendőrként szolgált idősebb honvéd. Tervei szerint a szekszárdi 69. Horváth József Területvédelmi Zászlóaljnál kezdi meg tartalékos katonai szolgálatát. Számára is szimpatikus a parancsuralmi rendszer: „Szeretem, ha határozott véleménnyel élnek velem szemben” – fejtette ki.

Bajtársa a győri Széchenyi István Egyetemre felvételizik, és ugyan alapvetően a pontszerzés miatt vágott bele a képzésbe, azonban számára is rendkívül pozitívak az itt tapasztaltak.

Egy újabb kérdezttről kiderült, a szülei is katonák voltak, kézenfekvő volt tehát, hogy ő is ezen az úton halad tovább. „A TV-ben hallottam erről a lehetőségről” – árulta el, és rögvest előhozakodott terveivel, miszerint mihamarabb szeretne szerződéses, teljes értékű honvéddá válni.

Kaszab Zoltán infokommunikáció-vizsgára készülő katonáknál is járt. Érkezésekor épp rádióforgalmi gyakorlatot hajtottak végre, így ké-

szülve a koszovói KFOR-misszió 26. váltásában rájuk váró feladatokra. Szerencsére, oltással már mindegyikük rendelkezett, és nagy lelkesedéssel várták zárógyakorlatukat.

A szemle során az MH-vezénylőzászlós rövid megbeszélést folytatott az alakulat alegységeinek ve-

zénylőzászlósaival. Rájuk is újabb kihívások várnak, hiszen már a közeljövőben markánsabb, izgalmasabb feladatok háruznak a megerősödő vezénylőzászlósi rendszerre.

Gyimóthy Levente ha.

Fotó: Dánielné Csiszár Nóra ha.

A látogatás a járványügyi előírások betartásával zajlott

Ciprus, a „napfényes” misszió

Cipruson a 180 kilométer hosszú tűzszüneti szakasz (bufferzone) területére engedély nélkül nem léphet be senki. A néhol akár három kilométer széles szakaszon látja el békefenntartói feladatait az ENSZ Ciprusi Békefenntartó Missziója, váltásonként megközelítőleg 850 kéksapkás katonával és 60 rendőrrel. A terület három szektorra van osztva; a magyar katonák szlovák és horvát társaikkal együtt látják el feladataikat.

Az ENSZ Ciprusi Békefenntartó Misszióját (United Nations Peacekeeping Force in Cyprus - UNFICYP), mely a leghosszabb ideje létező ENSZ békefenntartó katonai misszió, 1964-ben hozták létre a Ciprus szigetén élő görögök és a törökök egyre gyakoribbá váló fegyveres összecsapásainak megakadályozására. 1974-ben végül a Green Line, vagyis a Zöld Vonal vált a két népcsoportot elválasztó határrá.

Az összesen 23 fővel működő UN Force Military Police Unit (FMPU) részére a Magyar Honvédség Katonai Rendészeti Központ (MH KRK) biztosít három katonai rendészt minden

váltásba. Az MH KRK állományába tartozó *Román Gergő törzsőrmester* már kétszer vett részt a misszióban. 2015 novemberében csatlakozott a Magyar Honvédséghez, azon belül az MH Támogató Dandár Maléter Pál Rendészetszázalójhoz. Pályakezdő őrmesterként az objektumvédelemhez került beosztott altisztként, majd az MH KRK 2016-os megalakulását követően, 2017-ben jutott ki első alkalommal Ciprusra. A misszióból visszatérve átkerült az alakulat mobil rendészeti részlegére, majd 2020-ban újra csatlakozhatott az UNFICYP FMPU-ba kiválasztottakhoz. Az ő elmondása alapján kaphattunk

betekintést a napfényes misszióba, egy katonai rendész szemszögéből.

– Milyen hosszú a misszió, és milyen feladatai vannak Cipruson a katonai rendészeknek?

– Egyéves a misszió. Alapvetően az általános katonai rendész (MP) feladatokat látjuk el kint is. Járőrözünk, ellenőrizzük az ENSZ gépjárműveinek igénybevételi jogosultságait, az okmányok helyes kezelését (mint például a menetleveleket), valamint az ENSZ- gépjárműveket érintő baleset-helyszínelési feladatokat látjuk el. Abban különbözik az ottani feladatunk a hazaitól, hogy 12 óráskan a szolgálatok az itthoni 24 óráskhoz

képest, valamint sebességmérés is tartozik a szolgálati teendőkhöz. A beosztást tekintve három nappalos szolgálatot három éjszakai követ, ezek után jár két pihenőnap, valamint egy kiképzési nap, amikor különböző felkészítéseken, sportfoglalkozásokon veszünk részt.

– Milyen feladatokkal találkozunk a rendészek járőrözés közben?

– A járőrözés legtöbb esetben gépjárművel történik. Van, hogy a tábor szélét kell ellenőrizni, ezt periméter checknek hívják. Ilyenkor a kerítések épségét vizsgáljuk, behatolási kísérletre utaló jeleket keresünk. Máskor a beérkező jelentések alapján a Green Line területére belépő civileket kutatjuk fel, hogy felszólítsuk őket a zóna elhagyására. Ilyen gyakran előfordul.

– Milyen kihívásokkal kell szembenéznie annak, aki helyt akar állni az UNFICYP-en?

– Fontos tudni, hogy Cipruson bal oldali közlekedés van. A misszióba kiutazóknak, akik gépjárművet is vezetnek a feladataik során, első lépésként újra le kell vizsgáznuk KRESZ-ből, rutinból, forgalomban való vezetésből, valamint offroad, vagyis autós forgalom számára nem kiépített terepen történő közlekedésből. Oktatók segítenek a felkészülésben, akik elmagyarázzák, milyen terepviszonyok mellett hogyan érdemes megválasztani a sebességet, hogyan lehet az összerékhajtást leghatékonyabban kihasználni vizes talajon

vagy meredek, sziklás emelkedőknél. A szolgálatokat mindig vegyesen látják el a nemzetek, így a minimális angol nyelvtudás elengedhetetlen; ez az UNFICYP közös nyelve, valamint a szabadidős programokon, bevásárláskor, ügyintézéskor is szükséges a boldoguláshoz.

– Említettél egy csapatversenyt. Mesélnél erről részletesebben?

– Ez a Military Skills Competition, ami egy katonai készségeket igénylő erőnléti és ügyességi verseny. Egy évben két alkalommal rendezik meg, nyáron és télen. A misszióban részt vevő katonák csapatokat alkotva jelentkezhetnek az egynapos kihívásra. Többféle feladatot kell időre teljesítenie a csapatnak. Mindegyik mellett van egy bíró, aki a legpőbb részletekre is figyel. Például a 7-8 kilométeres futás többszörösen is nehezített, mert teljes menetfelszerelésben kell teljesíteni, és a csapat tagjai nem szakadhatnak le egymástól, meghatározott távolságon belül kell futniuk. A löversenyen, az időre végrehajtott betárazást követően, egy homokzsákokkal megpakolt hordággal kell a lövészet helyszínére futni, majd a cipekedéstől fokozott fizikai állapotban kilőni a meghatározott célokat. A feladatok szerteágazók: például találkozunk tereptani és térképolvasási kihívásokkal, fontos ismernünk a haditechnikai eszközöket, felszereléseket, akadálypályán kell átjutnia a csapatnak nehezített körülmények

között, de tudásfelmérő is szerepel a sorban, ahol az ENSZ-alapismeretekből kell tesztet kitölteni. A legjobban teljesítő csapat elnyeri a vándorkupát, amit az általuk megválasztott helyen állítanak ki a következő versenyig. A győztes gárdának nagy a respektje, hiszen a megmérettetés nagyon komoly felkészültséget igényel.

– Szabadidőben milyen lehetőségeik vannak a katonáknak?

– Nagyon sok a sportolási lehetőség. Jól felszerelt kondicionáló terem várja az edzeni vágyókat, emellett a régi, mára már lezárt nicosiai nemzetközi repülőtér területén jól kiépített futópálya is rendelkezésre áll, valamint többsávos, 50 méteres úszómedence is tartozik a táborhoz. Akik a szigetet akarják megismerni, azok igényelhetnek kedvezményes (ingyenes) utakat. Több úticél és szórakozási lehetőség közül lehet választani, és az ENSZ biztosít hozzá gépjárművet. Remek lehetőség messzi kirándulóhelyekre eljutni, vagy az 50 kilométerre levő tengerpartra ellátogatni.

– Tapasztaltál különbséget a két misszió között? A második alkalommal már rutinosan ment minden?

– Sajnos a második misszióm nagy részét meghatározta a Covid-19. Sokkal kevesebb volt a feladat, pár hónapig szinte ki sem mozdultunk a táborból.

– Milyen pozitív tapasztalataid vannak a misszióval kapcsolatban?

- Kiváló lehetőségnek látom a szakmai fejlődésre. Megismerhettem más országok MP-katonáinak a munkáját, eltanulhattam tőlük olyan technikákat, amelyeket mi Magyarországon másképp alkalmazunk. Rengeteg kihívással találkoztam, megismerhettem más nemzetek szokásait és kultúráját, mindemellett életre szóló barátságokat is kötöttem. Legnagyobb elismerésnek és megtiszteltetésnek éltem meg magyar „mobilosként”, mikor részt vehettem a görög ciprusi és az észak-ciprusi elnök találkozájának biztosításában. A többéves ellentétek után ez egy magas prioritást élvező politikai találkozó volt, ahol a csoportparancsnok a magyar rendszeket kiemelt feladattal bízta meg. Én a görög elnök autóját vezettem fel, két honfitársam (szintén a Mobil Rendészeti Részleg tagjai az MH KRK-nál) pedig az északi elnöki delegációt kísérték. Külön dicséretben részesültünk a felkészültségünk és a precíz feladatvégrehajtás miatt.

- Ahol süt a nap, ott árnyék is van. Vannak rossz emlékeid a két misszióról?

- Nem így mondanám, hogy rossz emlékek, inkább olyan dolgok, amiket nehezen lehet megszokni. Ilyen

például, hogy hiányoztak a magyar ízek. A bal oldali közlekedést szintén nehéz megszokni, figyelmem kellett, hogy ne rutinból vezessek. Májustól szeptemberig nagy a hőség, ez megterhelheti a közép-európai időjárás-hoz szokott embereket. A családtól való távolság is megviselt, hogy nem lehettem velük, amikor szükségük lett volna rám. De mindezzel tisztában voltam, amikor vállaltam az egyéves szolgálatot.

- A családod hogy viselte a távollétedet?

- 2019 óta csodálatos feleségem van, akinek a kezét az egyik ciprusi látogatása alkalmával kértem meg. Már a kapcsolatunk elején elfogadta, hogy a katonai hivatást választottam, és tudja, hogy ez sokszor áldozattal vagy lemondásokkal jár. Mindenben támogat és együtt örül velem a sikereimnek. Nagyon fontosnak tartom, hogy a családja támogassa a katonát, hiszen ez még nagy távolság esetén is biztonságérzetet ad.

- Kiknek ajánlanád a ciprusi szolgálatot?

- Azoknak a katonáknak, akik fejlődni szeretnének, magasabb szintre akarják emelni az angol nyelvtudásukat, és szeretik a kihívásokat. Mivel a kiküldetés egy év időtartamú,

ezért mindenkinek tisztában kell lennie önmagával és a képességeivel, mielőtt megpályázza a kinézett beosztást. Nem mindenki alkalmas az UNFICYP-re, de aki kijut, az rengeteg élménnyel gazdagodik és intenzív személyiségfejlődésben lehet része.

*Markovits Szilvia törzsőrmester
Fotó: Román Gergő törzsőrmester
fotóarchívuma*

Elismerés a szolgálatért

Az EUFOR törzsfőnöki irodájának stábjá

Altisztként az EUFOR-ban

Kocsis Zsolt László törzszászlóssal, a Hálózatfelügyeleti Főközpont (Magyar Honvédség vitéz Szurmay Sándor Budapest Helyőrség Dandár, Magyar Honvédség Híradó és Informatikai Rendszerfőközpont) vezénylőzászlósával beszélgettem a közelmúltban lezárult szarajevói missziójáról, az ott szerzett tapasztalatairól.

Kocsis Zsolt László a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Kisvárdán született. A tápiószecsői Magyar Honvédség Fegyverzettechnikai Honvéd Szakközépiskolában folytatott tanulmányai befejezését és az elektronikai műszerész végzettség megszerzését követően Budapesten, a Katonai Szakképző Iskola és Kollégium híradó szakán végzett 1997-ben. Katonai pályafutása Szombathelyen indult, és Nagytarcsán, majd Budapesten folytatódott. Jelenleg az Országos Hálózatfelügyeleti Főközpont vezénylőzászlósi beosztását látja el. 2005-ben középfokú angol nyelvismeretre tett szert, 2014-ben pedig a hazai altisztképzés csúcsát jelentő Összhaderőnemi vezető altiszti tanfolyam követelményeit is sikeresen teljesítette.

Nemzetközi környezetben több alkalommal is kipróbálhatta magát: 2016 és 2019 között Belgiumban, Monsban, a NATO műveleti parancsnokságán teljesített tartós külszolgálat mellett négy fegyveres misszióban (SFOR, MFO, ISAF, EUFOR) is részt vett. A legutóbbi, az EUFOR-misszió idén májusban ért véget, ahová Baráth Ernő dandártábor-

nok felkérésére került, aki az EUFOR törzsfőnöki beosztásának átvételére készült. A törzsfőnöki iroda tagjainak kiválasztásakor fő szempont volt a külföldi tapasztalat és a nyelvtudás.

„Már a beosztásra való felkérés is egy elismerés” – véli a törzszászlós. A felkérést követően a korábbi nemzetközi tapasztalatai miatt az alap békeműveleti felkészítést nem kellett teljesítenie, csak a misszióspecifikus egyhetes összevonáson, a nyelvi felmérésen, a lövészetben és a kötelező tűzvédelmi oktatáson vett részt Szolnokon. A kiutazás előtt – az érvényben lévő járványügyi előírások miatt – kéthetes elkülönítésre került sor Mátraházán, amely meghatározó volt az állomány számára a csapategység és a csapatszellel kialakítása szempontjából. Ezt egy egyhetes átadás-átvételi időszak követte a műveleti területen, melynek során átbeszélték a váltásra kerülő kollégákkal a beosztás-specifikus feladatokat. Az EUFOR-ban állandó beosztásban lévő helyi és NATO-beosztást betöltő civilek rengeteget tudtak segíteni abban, hogy minden gördülékenyen haladjon.

„Jó volt látni, hogy szerették a magyarokat. Mindig a probléma megoldására törekedtünk, és arra, hogy rugalmasan tudjunk együtt dolgozni. Nyitottak voltunk feléjük, és ők is egyre közvetlenebbé váltak. Nagyon pozitívan álltak a magyar katonákhoz a korábbi tapasztalataik miatt. Kollégákként tekintettünk egymásra, és a segítségükkel nagyon jó dolgokat tudtunk elérni, meglátásom szerint pozitív irányba sikerült előremozdulni” – mondta a törzszászlós.

Arra a kérdésemre, hogy volt-e kiutazást nehezítő tényező, a következő választ adta: „Volt, mivel előző év végén vásároltunk egy házat, és éppen belefogtunk a felújításba, illetve azt megelőzően, júliusban tértem vissza egy hároméves külföldi szolgálatból, úgyhogy nem egészen nyolc hónap után ismét egy egyéves külföldi misszióba távoztam. Ezek mellett nehézséget jelentett a Covid is, hiszen a bevezetett rendszabályok a katonákra is vonatkoztak, és meghatározták az életünket. Sajnos csak egy rövid idő állt rendelkezésre a kint szolgálatot teljesítő állomány szabadságoltatására, sze-

rencsére én még haza tudtam utazni, de volt, aki a teljes évet szabadság nélkül töltötte. Az egyéves misszió alatt egyébként 23 nap szabadság jár, illetve négyszer 96 óra missziós szabadidő, ami szintén eltölthető Magyarországon, azonban a bevezetett szabályok miatt ezeket sajnos nem tudtuk a családdal való közös időtöltésre felhasználni.”

Kocsis törzszászlós hivatali munkarendben látta el feladatait a külszolgálat alatt, az EUFOR törzsfőnökének segítő zászlósaként. Baráth dandártábornok törzsfőnöki munkáját a törzsfőnöki iroda támogatta, amelyben két főtiszt és két altiszt teljesített szolgálatot. A törzszászlós kiemelte, hogy rengeteget tanult. A munka nagyon tervezhető és átlátható volt. Időközben betagozódott a katonai rendész alegység törzsfőnökének közvetlen irányítása alá. Később kialakítottak egy új, az EUFOR katonai rendész parancsnok beosztást, így ő volt az adminisztratív összekötő a törzsfőnöki irodánál. Kocsis törzszászlós megtisztelőnek tartja, hogy a törzsfőnök és az irodavezető felterjesztésére egy parancsnoki elismeréssel zárta az évet, valamint, hogy a lengyel kontingenstől is kapott egy kitüntetést.

Mint a törzszászlós elmondta, a feladatrendszer hasonló, mint Magyarországon, a nehézséget az okozta, hogy csupán „négyen vitték az irodát”. Minden olyan feladatot el kellett látni, amely egy parancsnoki irodához delegált: a többi irodával való kapcsolattartás, jelentések leadása, napi kapcsolat a törzsfőnök műveleti és a támogató helyettesével, a parancsnok irodájával, emellett rendezvények szervezése is a teendők közé tartozott. Az irodában mindig kellett tartózkodnia egy altisztnek a törzsfőnökhöz érkező személyek, valamint az iratok, dokumentumok fogadására. A másik beosztott altiszt szinte mindig mozgásban volt, csupán néhány terület a feladatai közül: napi teendők intézése, pénzügy, beszerzések, látogatások, nemzetközi megemlékezések, protokolláris feladatok, törzsfőnöki

rendezvények vagy gyakorlatok, elismerések tervezése, gépjárművek téli és nyári átállása, kötelező szervizek, gépjárművezetés, helikopteres kísérési művelet gyakorlat megtekintésére, a törzsfőnök utazásai esetén szállásfoglalás.

A beosztás mellett ellátta a rangidős altiszt feladatokat is: „Okkal lehetünk büszkék a magyar katonákra, a Többnemzeti Zászlóaljnál (Multinational Battalion - MNBN) szolgálatot teljesítő altisztjeink, katonáink több esetben bizonyították szakmai hozzáértésüket és professzionalizmusukat. Öröm volt hallgatni a rangidős altiszt összejöveteleken a munkájukat és példamutató magatartásukat kiemelő megnyilatkozásokat, nem is beszélve a törzsbeosztást betöltő altisztekről, akiknek segítőkészségéről és szakmai hozzáértéséről folyamatosan kaptuk a pozitív visszajelzéseket az irodában” - mondta.

A törzszászlóstól megtudtam, hogy a hivatali munkarend után, illetve hétvégén sportoltak, kirándulásokat szerveztek, emellett rendszeresen kommunikáltak az otthoniakkal, a családdal. Szerencsére most már minden magyar katona kap internethozzáférési támogatást, amely nagy segítség a családtagokkal történő kapcsolattartásban. A hétvégék akkor voltak szabadok, ha nem volt protokolláris vagy katonai rendez-

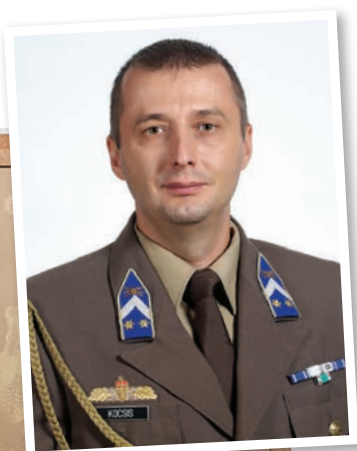
vény, illetve gyakorlat. Minden év őszén megrendezik a „Quick Response” közös gyakorlatot a helyi erőkkel és a különleges egységekkel, melyben az EUFOR megerősítő erők is részt vesznek. Ez az időszak kicsit zsúfoltabb, mivel ez kiemelt katonai program, és Bosznia több pontján folynak a gyakorlat eseményei. Amikor a Covid-járvány miatt be volt zárva a tábor, illetve a korlátozások miatt nem lehetett kimozdulni, akkor is volt lehetőség a szabadidő hasznos eltöltésére. A táborban lévő Magyar Házban kisebb összejöveteleket szerveztek, ahol gulyásfőzés, süteménykészítés, közös ebéd vagy vacsora, biliárdparti vagy közös meccsnézés volt a program. Ezek az események jó lehetőséget adtak a kikapcsolódásra.

Zárásként a jövőre vonatkozó terveiről kérdeztem Kocsis törzszászlóst. „Egyelőre nem tervezek újabb missziót. Persze, soha ne mondd, hogy soha. Lehet olyan helyzet vagy érkezhetsz olyan szakmai kihívás...”

Kun-Orosz Adrienn

Fotó: Kocsis Zsolt László törzszászlós archívuma

Kocsis Zsolt László
törzszászlós

Emlék a szarajevói misszióról

A nemzetközi hét NATO-szinten is elismert rendezvénné vált

Fontos a nemzetközi tapasztalat

Jelentős eseményhez érkezett a 2021. szeptember 5-én indult 9. Összhaderőnemi Vezető Altiszti Tanfolyam (ÖVAT) a november 8-án megkezdődött ún. nemzetközi héttel. Az ÖVAT nemzetközi hete ma már nemcsak a hallgatók és a vezető altiszti kar számára kiemelt esemény, hanem NATO-szinten is elismert rendezvény, amely évről évre nagy érdeklődést vált ki.

Az eseményen kilenc ország vezető altisztjei voltak jelen. Az idei évben a részt vevő NATO vezető altiszti kar képviselői adták át tapasztalataikat az ÖVAT hallgatói számára előadásaik során, továbbá az előadásokon kívül, kötetlen beszélgetések formájában. Az öt napon át tartó esemény egész napos elfoglaltságot jelentett a meghívottaknak – és folyamatos kihívást a komfortzónájukból kimozdított ÖVAT-hallgatók számára.

A résztvevőket november 8-án, hétfőn dr. Ruszin-Szendi Romulusz altábornagy, a Magyar Honvédség parancsnoka köszöntötte, majd Kaszab Zoltán főtörzsszázlós, a Magyar Honvédség vezénylőszázlósának nyitóbeszéde következett. A nap további részében a meghívottak lehetőséget kaptak arra, hogy megosszák tapasztalataikat a hallgatóssággal. Az első napon a Székesfehérváron települő Közép-európai Többnemzeti Hadosztály-parancsnokság (Headquarters Multinational Division-Centre - HQ MND-C), a szintén Székesfehérváron települő, NATO Erőket Integráló Elem (NATO Force Integration Unit Hungary - NFIU HUN), a pápai bázisú

Nehéz Légiszállító Ezred (Heavy Airlift Wing - HAW), a NATO koszovói reagáló erői (Kosovo Force - KFOR), az Ohioi Nemzeti Gárda (Ohio National Guard - ONG) és az oberammergaui NATO-iskola (NATO School Oberammergau - NSO) rangidős altisztjei mutatkoztak be. A blokkot a NATO Transzformációs Parancsnok-

ság (NATO Allied Command Transformation - NATO ACT) vezénylőszázlós, CSM Brion P. Blais online bejelentkezése koronázta meg.

November 10-én, szerdán a nápolyi (Allied Joint Force Command Naples - JFC Naples) és a brunnsumi Összhaderőnemi Parancsnokság (Allied Joint Force Command

Kaszab Zoltán, a Magyar Honvédség vezénylőszázlósának nyitóbeszédét tartja

Munkában a nemzetközi panel

Brunssum – JFC Brunssum), a NATO Szárazföldi Parancsnokság (NATO Allied Land Command – NATO LANDCOM), a NATO Szarajevói Parancsnokság (NATO Headquarters Sarajevo – NHQS), valamint az észak-légerő és a litván fegyveres erők vezénylőszáslósai tartottak előadásokat. A legnagyobb érdeklődést az amerikai Vezérkari Főnökök Egyesített Bizottsága elnökének altisztje tanácsadója (Senior Enlisted Advisor to the Chairman of the Joint Chiefs of Staff – SEAC), Ramón Colón-López főtorzszáslós előadása váltotta ki, aki az Egyesült Államok fegyveres erőinek a legmagasabb beosztású altisztje. Ezen a napon tartott előadást a NATO Műveleti Parancsnokságának (NATO Allied Command Operations – NATO ACO) vezénylőszáslós,

CSM Siim Saliste, valamint az MH Altiszt Akadémia Altisztképző Központ vezénylőszáslósai is.

A keddi és csütörtöki napokon a külföldi vendégek több alakulatot is meglátogattak, ahol az egységek vezénylőszáslósai mutatták be szervezeteiket, fő feladataikat.

A pénteki zárónap már az ÖVAT hallgatóiról szólt, hiszen a hét tapasztalatai alapján, angolul megtartott előadással és a nemzetközi meghívottaktól kapott kérdésekkel zárult az ÖVAT nemzetközi hete. Az eseményt hivatalosan Mihócza Zoltán altábornagy, a Magyar Honvédség Parancsnokságának törzsfőnöke zárta, aki méltatta a meghívott vendégeket, köszönetet mondott a héten nyújtott munkáért, majd emléktárgy és oklevelek átadására került

sor. A nemzetközi hét hivatalos záróprogramja a Honvéd Altiszt Gálaest volt, amely a járványügyi intézkedések miatt csökkentett létszámmal, gálavacsoraként, de töretlen jó hangulatban zajlott le.

A nemzetközi hét joggal vált az Összhaderőnemi Vezető Altiszt Tanfolyam fénypontjává, hiszen a jövő leendő vezető altisztjei kára nemcsak más országok és parancsnokságok feladatairól és altisztjeik életéről kapott képet, hanem első kézből hallhatta azokat a nemzetközi tapasztalatokat is, amelyeket a Szövetség magas beosztású vezető altisztjei szolgálatuk során megéltek.

ÖVAT-9

Fotó: Tigyi István Zsolt főtorzszáslós és Szováthy Kinga (HM Zrínyi NKft.)

Az eseményen kilenc ország vezető altisztjei cserélték ki tapasztalataikat

Mihócza Zoltán altábornagy elismeréseket ad át a rendezvény zárónapján

„Egészen jól sikerült vennem az akadályokat”

Magas szintű elismerés a híradóezred katonájának

Katona Szilvia törzsszászlós Az év pénzügyi altisztje elismerést vehette át kiemelkedő munkájáért a katonai pénzügyi szolgálat napja alkalmából Budapesten a Stefánia Palota–Honvéd Kulturális Központban Ballainé Krikker Zsuzsanna dandártábornoktól, a HM Védelemgazdasági Hivatal főigazgatójától és Vidoven Árpádtól, a HM közigazgatási államtitkártól.

Az év pénzügyi altisztje:
Katona Szilvia törzsszászlós

A hírt, hogy hamarosan fel kell utaznia a fővárosba a díj átvételére, telefonon tudta meg a törzsszászlós, ráadásul egy olyan napon, amikor éppen betegállományban volt. Egyrészt elérzékenyült, másrészt rendkívül feldobta és motivációt adott számára az, hogy ilyen magas szinten figyeltek fel tevékenységére – emlékezik vissza a pillanatra, amikor tudatosult benne a kitüntetés ténye.

– Nekem ez igazán felemelő volt. Rég nem éreztem olyan jól magam, mint amikor ezt a díjat átvehettem – árulja el a szekszárdi születésű, de szülei révén paksi származású Szilvia. Beosztásában alapvetően a katonák járandóságával, az azzal kapcsolatos változásokkal, továbbá szociális juttatásokkal foglalkozik. Munkája tehát felsorolva sem kevés. Hát még az asztal mögül... Akadnak ugyanis napok, hogy száz meg száz kérdés is éri „háza táját”, melyeket rendre próbál is megválaszolni: fáradtságot nem kímélve, önzetlenül segíti a függőben lévő dolgok mihamarabbi megoldását. Az, hogy elismerték, kristálytiszta mutatja, mennyire megfelelően végzi a munkáját és hajtja végre a rá háruló feladatokat. Volt, hogy sokat kellett helyettesítenie kollégáit, s több napon át – ahogy fogalmaz – ő „vitte az eseményeket”.

Szilvia idén kettős ünnepet élt meg: a 25 éves munkájáért járó jubileumi kitüntetését is nemrég vehette át. Járványhelyzet ide vagy oda, szerencsés és boldog számára

tehát a 2021-es év. A törzsszászlós jelenleg Székesfehérváron él férjével és a nyolcadik osztályt végző kislányával. Édesapja is katonai területen szolgált, így került a család a „királyok városába”, ahol alsóbb iskoláit is végezte, viszont középiskolába a közeli Pusztaszabolcson járt. Érettségi után, 1996-ban Szilvia is a honvédség kötelékében kezdte karrierjét – akkortájt még honvédelmi alkalmazottként az MH 43. Vezetésbiztosító Zászlóaljnál. Egy, az MH 93. Vegyi védelmi Zászlóaljnál tett rövid pénzügyes „kitérőt” követően, 2007-ben került vissza negyvenhármashoz. Ekkor már tiszthelyettesként dolgozott, hiszen pár évvel korábban, több társához hasonlóan ő is felvette az egyenruhát. Szabadidejében néha mozi, színházi előadás is akad a család számára, ám hétvégéiket leginkább a pihenésnek szentelik.

Kérdésünkre, hogy mennyiben jelentett nehézséget a járványügyi idő-

szak számára, a papírmunkát, a bajtársaktól érkezett kérdéseket, a feladatok megnövekedését és a hosszú távú helyettesítéseket hozta szóba.

– Új szituációkkal szembesültem, amelyekhez rendre alkalmazkodnom kellett. Ennek ellenére elmondhatom, egész jól sikerült vennem az akadályokat – mondja mosolyogva a katonanő. – Aki megtudja rólam, hogy katona vagyok, megkérdezi, mit csinálok, mivel foglalkozom – meséli, hiszen sokak számára izgalmasan hat Szilvia katonaléte. Vallja, mindenkinek megvan a maga életútja; ehhez tarja magát kislánya nevelésében is, akire a lehető legtöbb figyelem hárul szabadidejében.

Az ezred nevében bajtársi szeretettel gratulálunk törzsszászlós asszonyunknak, erőt, egészséget és katonaszerencsét kívánva további munkájához.

*Gyimóthy Levente ha.
Fotó: Dömsödi Richárd ha.*

Az adományozási okirat és az elismerés

Tűzoltás az éjszakában

A nap lenyugszik a horizonton, alkonyodik. A Magyar Honvédség Pápa Bázisrepülőtér (MH PBRT) tűzoltói megélnék. Most nem riasztást kaptak, hanem az éves kiképzési terv alapján éjszakai tűzoltási gyakorlatra készülnek. „Gyakorlat teszi a mestert”, ahogy a közmondás is mondja, ezért a gyakorlás, képzés és önképzés elengedhetetlen része a tűzoltó hivatásnak.

A pápai bázison szolgálatot teljesítő tűzoltók feladatkörébe tartozik a repülőtéren, a repülőeszközökön, valamint az MH PBRT-hez tartozó objektumokban vagy azok környezetében keletkezett tűz esetén a veszélyeztetett személyek mentése, az anyagi javak védelme, a tűz terjedésének megakadályozása és eloltása. Ahhoz, hogy a feladatkörnek meg tudjanak felelni, fontos olyan szituációkat is gyakorolni, ahol rossz vagy korlátozott látási viszonyok a jellemzők.

A látásunkon keresztül kapjuk a környezetünkről szerzett információk kilencven százalékát, ennek elvesztése komolyan hátráltatja érzékelésünket. A helyzetet tovább rontja a tűzoltók által viselt légzőkészülék, a speciális öltözet és kesztyű, melyek a tapintást és szaglást is megnehezítik. Ez azt jelenti, hogy felkészítés és gyakorlatok nélkül az érzékszervek elvesztése közvetlen életveszélybe sodorhatná a tűzoltót, így nagyon fontos az ilyen szituációkra való felkészülés.

Az éjszakai tűzoltási gyakorlatokra rendszerint más alakulatoktól is érkeznek tűzoltók; ezúttal a Magyar Honvédség Légi Művelési Vezetési és Irányítási Központ (MH LMVIK) kato-

nái csatlakoztak. A kiképzést egy, a bázis területén található, használaton kívüli objektumban tartjuk. Mivel a tűzgyújtás épületen belül történik, biztonsági okokból erős, vastag betonfalakkal rendelkező létesítményre volt szükség, hogy a tűz ne gyengítse meg az építmény szerkezetét.

Miért épületben, és nem repülőgépben? Jogosan tehetjük fel a kérdést, hiszen a pápai tűzoltók repülőtéri tűzoltók. Azonban helyben nincs olyan alkalmas repülőtest, ahol ezt a gyakorlatot végre tudnánk hajtani. A kiképzés során használt helyiség alkalmas a zárt téri tüzek imitálására, hiszen a körülmények hasonlítanak ahhoz, ami esetlegesen a repülőgépek sárkányszerkezetén belül kialakulhat.

A nap alábukott, alkonyatból sötétség lett. A tűzoltószerteréből kinezve a kifutópálya fényeit lehet látni. Elérkezett az idő! A tűzoltásvezető kiadja a parancsot, „lóra”! (Természetesen nem lóra, hanem szerre, azaz tűzoltóautóra.) Már a kivonulás is megkülönböztető jelzések használatával történik. A helyszínre érkező tűzoltók figyelmet fordítanak arra, hogy a járművek megfelelő távolságra álljanak meg egymástól és a

kárhelyszíntől. Az előkészületek után gondos tervezés alapján alakítják ki a tűzgyújtási helyet. Az éjszakai körülmények okán a kisebb látótávolság és a fényhatáshoz való alkalmazkodás másfajta odafigyelést igényel. Az állomány felkészül a feladatra, ellenőrzi a felszerelést, a tűzoltásvezető ismerteti a betartandó szabályokat, valamint az alkalmazandó technikát.

A tűzoltást két-három fős csapatok hajtják végre. Közben egy vízsugárral behatolnak a helyiségbe, társaik egy védősugárral biztosítják őket. Egy tűzoltó hőkamerával is figyeli a tevékenységet. A katonák ilyenkor gyakorolják a zárt térben közlekedést, a sugár kezelését, az oltási technikákat és az egymással való kommunikációt. Éjszaka a fényhatás sokkal erőteljesebben érvényesül, ezt más körülmények között nem tudják gyakorolni.

Az évente megrendezett éjszakai tűzoltási gyakorlat elősegíti a tűzoltók tudásának szinten tartását, az alakulathoz újonnan érkezettek kiképzését és a katonai szervezetek közti hatékony együttműködést.

*Dolgos Csaba törzsőrmester
Fotó: Dévényi Veronika ha.*

Városi műveletek

A sivatagok és a hegyvidékek frontvonalain az orosz különleges erők (Szpecnaz) Szíriában rendszeresen hajtottak végre műveleteket, de miután a városok váltak a fegyveres konfliktusok fő területeivé – mivel a terroristák itt működnek a leghatékonyabban –, szerepük csökkent. A szíriai harcok kapcsán 2016 óta jelennek meg a városi hadviselésről szóló cikkek. Az ilyen konfliktus összetett és heves, miként az oroszok korábbi tapasztalatai azt 1994–95-ben és 2000-ben is demonstrálták Groznijban a városi harcok során.

A 2016-ban nyugállományba vonult *V. Kiszeljov ezredes - I. Vorobjovval* közösen - gyakran ír a *Vojannaja Miszt* és az *Armejszkij Szbornyik* katonai kiadványok oldalain a taktikáról, és a városi hadviselés szíriai tapasztalataival is foglalkozik. Megjegyzi, hogy a városok egyfajta mátrixot alkotnak, és a győzelem elérése érdekében minden egyes mátrixot el kell foglalni. A terroristák az utánpótlás, az ellátás és a kommunikáció bázisaként használják a városokat, illetve hogy elrejtsek a tüzérségüket és a légvédelmi fegyvereiket. A terroristák az épületektől 100-200 méterre terjesztik ki a védelmi peremvonalukat, megerősített pontokat állítanak fel, elaknásítják a területeket, a városi környezetet fedezetként használják, hogy folyamatosan váltani tudják a harcosokat. Az így kialakított helyzet és védelem a tá-

madóktól a város alapos, részletekbe menő előzetes felderítését igényli.

A manőverező lövészcsoportok váltak a városi műveletek elsődleges eszközeivé, hogy kikényszerítsék a terroristákat a pozíciójukból. A második világháború városi harcaiban szerzett tapasztalatok alapján - és figyelembe véve a szíriai városok jellemzőit - alakították ki a lövészcsoportok összetételét. Azok általában hét lövészből, öt harci műszaki katonából, 3-4 könnyű és nehéz harcjármű személyzetéből, továbbá két páncélelhárító lövészből álltak. A műszakiak fő feladata az aknamezők felkutatása, és ha lehetséges, azok hatástalanítása volt. Tüzérségi vagy közvetlen tűz alkalmazásával egy adott épület egyik, majd másik sarkán nyílásokat hoztak létre a lövészek előrenyomulásához. A műszakiak robbanóanyagot használtak

a keletkezett nyílások kiszélesítéséhez, a lövészek pedig a menekülő terroristákat vették tűz alá. Időnként harcokocsik is követték a lövészcsoportokat, de csak akkor, ha elegendő tér volt a manőverezésükhöz.

2017-ben *P. A. Dulnyev* az orosz Hadtudományi Akadémia kiadványában megjelent cikkében sokkal részletesebben értekezett a városi műveletekről, amelyek során robotokat is alkalmaztak.

A városi infrastruktúrák birtoklásához az ilyen támadócsoportok fontos eszközzé váltak, azonban itt valószínűsíthető a legnagyobb embervesztés is. Egy módja a veszteségek csökkentésének a robottechnikai rendszerek használata, amelyek le tudják fedni a harci és a támogató feladatok akár teljes spektrumát is. A támadó csoportosítások zászlóalj-, a támadócsoportok századmé-

tűek. Egy csoportosítás általában 2-3 támadócsoportot, valamint egy-egy tartalék, fedező, tűztámogató és egy akadályelhárító csoportot foglal magában (esetenként egy harci-műszaki robbantócsoport is szükséges lehet). A támadócsoport a következő speciális feladatokat ellátó alcsoportokat is tartalmazhat, úgymint: behatolás, tűztámogatás, földi tűzfelderítés, légi tűzfelderítés, mélységi légi felderítés, csapatvezetés, logisztika és tartalék.

Dulnyev véleménye szerint az alábbi robottechnológiák fejlesztése szükséges:

- nehéz robottechnológiai platform: harckocsikéhoz hasonló páncélvédettséggel rendelkezik, képes erősen védett ellenséges objektumokat rombolni, és ráerősített toólappal leküzdi a vegyes telepítésű aknamezőket;

- közepes robottechnológiai platform: BMP-típusú páncélvédettsége van, fedezi a szárnyakat és birtokba vett területeket védelmez, valamint tűztámogatást biztosít a nehéz robottechnológiai platformok számára;

- könnyű robottechnológiai platform 1: tömege 1000 kg alatti, páncélzata ellenáll a kézfegyverek lövedékeinek, képes pusztítani az ellenség páncélvédettséggel nem rendelkező technikáit, továbbá őrzi, védi a vezetési pontokat;

- könnyű robottechnológiai platform 2: tömege 300 kg alatti, repeszek elleni védettsége van, végrehajtja az ellenség és a terep hang- és videóalapú műveleti és tűzérzési felderítését;

- robottechnológiai szállítóplatform: tömege 100 kg alatti, képes a támadó alegységek műveleteinek támogatására, akár robbanóanyagok utánpótlásával;

- pilóta nélküli helikopterek és repülőgépek, melyek felderítést, illetve felderítést és kisebb célok ellen csapásmérést is hajtanak végre.

Dulnyev kifejtette, hogyan bontakozhat ki egy robottechnológia alapján végrehajtott támadás. A támadás biztosításában a kezdeti tűztámogató műveletet végrehajtó csoportosításnak tartalmaznia

kell egy könnyű robottechnológiai platformokat alkalmazó tűzfelderítő alcsoportot, egy légi felderítő-csapásmérő alcsoportot, amely megsemmisíti az ellenség tűzszközeit (aknavetők, nehézgéppuskák stb.), valamint egy mélységi felderítő pilóta nélküli légijármű-alcsoportot is. A tűzérzési tűz fedezi a behatoló nehéz robottechnológiai platformok előnyomulását, melyek közvetlen tüzet nyitnak az ellenfélre. Ezek a platformok átjárót nyitnak az akadályokon keresztül, majd a közepes és könnyű robottechnológiai platformokból álló tűztámogató alcsoport fedezi a behatoló katonák akcióját. A tűztámogató alcsoport fedezi a távirányított platformokat is, amelyek robbanóanyagot visznek a kijelölt objektumhoz, majd felszámolja a célt.

Természetesen vannak kihívások a kidolgozásánál és az új technológiák fejlesztésénél. Az általános követelmények, melyeken még dolgozni szükséges, a következők:

- maximális megfelelés, modularitás, kompatibilitás és integrálódó képesség a létező és a jövőbeli struktúrákhoz;

- egységes, teljesen zavarvédett kommunikációs csatornák és adatátvitel kifejlesztése;

- integráció egy egységesített taktikai szintű vezetési és ellenőrzési rendszerben, valamint a robottechnológiai platformok felszerelése harci információs irányító, illetve „barát-ellenség” felismerő rendszerrel;

- a robottechnológiai platformok közötti információcsere megvalósítása és stabilitás az ellenséges erők kibertámadásaival szemben;

- a katonai robottechnológiai platformok elektromágneses kompatibilitásának biztosítása más sugárzó tárgyakkal, például a rádióelektronikai harc eszközeivel.

Dulnyev leírása és a robottechnológiai platformok alkalmazási ajánlásai a szabályzatok drámai változásaihoz vezettek. 2018-ban három szerző vitatta meg a szárazföldi csapatok számára készülő kézikönyvben végrehajtandó változásokat, mert a városi műveletekkel foglalkozó részben a támadások végrehajtásának módszere már elavult. A terrorista akciók városközpontúvá válásával az efféle változás nemcsak hogy indokolt volt, hanem még inkább megkövetelt. A támadó csoportosítás egy megerősített gépkocsizó lövészszázlójából (ejtőernyős- vagy légi szállítású zászlóalj, esetleg haditengerész lövészszázlój) áll, amelynek elsődleges feladata egy

erődítés vagy két-három háztömb elfoglalása. A támadó „csapatok” (melyek századméretben tűnnek fel, mint Dulnyev fentebb említett csoportja) formálnak egy támadó csoportosítást.

A három szerző megállapította, hogy a szárazföldi kézikönyv vonatkozó cikkében a támadó „csapat” összetételét az alábbira kellene megváltoztatni:

- 3 gépkocsizó lövészzakasz (ejtőernyős, légi szállítású);
- 1 harckocsiszakasz;
- 1 lángszórós raj (három lángszórós);
- 1 önjáró légvédelmi harcjármű (Silka vagy Tunguszka);
- 1 műszakiakadály-elhárító harcjármű;
- 1 UR-77 Meteorit típusú akna-mentesítő jármű;
- 1 harci műszaki szakasz;
- 1 egészségügyi csapat (orvos és felcserek);
- 1 technikai támogatóraj.

Továbbá a Nemzeti Gárda egy szakasza felhasználható lenne a megmaradt ellenállást felszámoló csapatként. A Nemzeti Gárda 340 ezer fős állománya egykor a Belügyminisztériumhoz tartozott, és a múltban ilyen típusú műveletek végrehajtására képezték ki és al-

kalmazták. Ez a szakasz megtisztíthatná a szomszédos területeket is az ellenségtől, valamint kísérhetné a hadifoglyokat. A támadó csoportok támogatására általában megfelelő tüzérealgységek és harci helikopterek bevonása szükséges, egy előretolt légi irányító és egy tüzérségi tűzfelderítő pedig a támadó csoportosítás parancsnokának vezetési pontján tartózkodik. A helikopterek precíziós irányítású fegyvereket használnak, amelyek városi harcokban a tüzérségnél pontosabban. Az előzetes tűzcsapások – akár helikopterekkel, akár tüzérséggel hajtják végre – mindig megkönnyítik a rohamcsapatok számára a siker elérését.

Amint elindultak, a csapatoknak kerülniük kell az utcákon történő mozgást, ott csak harcjárművek nyomulhatnak előre. A megindulási pozíciók mintegy 200 m távolságra vannak egy bevenni kívánt épülettől, és az ellenséges erőket robotokkal derítik fel, illetve támadják meg. Amint egy épületet elfoglaltak, peremvédelmet szerveznek, hogy az ellentámadás végrehajthatóságát korlátozzák. Az épületek éjszakai elfoglalása nehezebb feladat. A szerzők hangsúlyozták, hogy azokat az objektumokat kell először elfoglalni,

amelyek megszerzése a teljes ellenséges védelmi rendszer felbomlását vonhatja maga után.

2018-ban Anton Lavrov katonai szakértő az *Izvesztyijában* írva megjegyezte, hogy a város különböző oldalairól érkező kisebb támadások összezavarják a terroristákat, és azok nem tudják meghatározni a főerők támadási irányát. Ezzel egyidejűleg precíz felderítés alapján csapásokat kell mérni az ellenállási gócpontok, a vezetés-irányítás csomópontjai és az utánpótlási vonalak ellen a különleges műveleti erők és pilóta nélküli repülőeszközök segítségével (ez volt az egyetlen cikk, amely a Szpecnaz használatát javasolta a városi harcokban). Ez lehetővé teszi a támadóknak, hogy nagyobb ellenséges csoportokat kisebbekre bontsanak, és megfoszszák őket ellenállási képességüktől. A pusztító tüzérség és az információ-pszichológiai műveletek hatásainak kombinációja egy korábbi hadműveletben 7000 gerilla elmenekülését, megadását idézte elő.

2019-ben gyakorlatot tartottak az orosz Nyugati Katonai Körzet, majd a Kelet Katonai Körzet városi harcra berendezett lőterén. A gyakorlatok fő célja a Redut többcélú mobil kommunikációs komplexum, az R-439-MD2 műholdas összeköttetést biztosító jármű és az R-441-OV Liven mobil műholdállomások működésével kapcsolatos tapasztalatok gyűjtése volt.

Fordította és összeállította:

Soós Lajos főtörzsaszóls

Lektorálta: Gacsál János ezredes

Illusztrációk: internet

Forrás: Timothy Tomas: Russian

lessons learned in Syria – An

assessment. MITRE Center for

Technology and National Security, June

2020, 7–10. [https://www.mitre.org/sites/default/files/publications/pr-19-3483-](https://www.mitre.org/sites/default/files/publications/pr-19-3483-russian-lessons-learned-in-syria.pdf)

russian-lessons-learned-in-syria.pdf.

A közölt fotók az aleppói harcok során készültek.

A lökészség fejlesztésének lehetőségei sportlövészettel

Az emberiséget a versengés mindig a fejlődésre motiválta, a fejlődésnek pedig a jó minőségű képzés és a gyakorlás a záloga. A sportlövészet a stressz levezetésének hatékony eszköze, hiszen a tökéletes lövés kiváltásához a lövő testét maradéktalan kontroll alatt kell hogy tartsa, ami leköti figyelmét, emellett a lövészet fejleszti a koncentrációs készséget és javítja a fegyelmet. A versenyszituációk okozta stressz jól modellezi az éles helyzetekben fellépő pszichés nyomást, ahol a hatékony és pontos fegyverhasználaton életük múlhatnak.

Az élelemszerzéstől a szabadidős sportig

Az íjjal és nyíllal, valamint lándzsával végrehajtott céllövészet több ezer éves múltra tekint vissza. Kezdetben az élelem megszerzésére irányuló készségek fejlesztése, fenntartása volt a célja, de hamarosan a katonai kiképzés részévé vált. Homérosz, aki az időszámításunk előtti 8. században született Iliásban, már említést tesz

a görögök íjászversenyeiről, de kulturális emlékek tanúskodnak többek között az indiánok, a perzsák, a kelták és a germánok hasonló tevékenységéről is. A 10. századra a lövészet már széles körben művelt szabadidős tevékenységgé, sporttá fejlődött.

A lőpor feltalálásával új fegyverek születtek: a kínaiak a 10. században bambuszcsövekből kezdtek szilárd testeket kilőni, ezeket tűzdárdának nevezték, és a kézi lőfegyverek elődjének tekinthető. Később, a 14. században, a vascső megjelenésével kézi ágyúkat kezdtek készíteni, melyek irányzékkal nem rendelkeztek, de hamar elkezdtek azokat a lövészsportban is alkalmazni.

Az első lövészkлуб Innsbruckban alakult 1336-ban, és a lövegek elterjedése is a német ajkúak lakta területeken volt jellemző. Ezek kezdetben katonai célokat szolgálták. Tagjaik sorába kizárólag férfiak nyerhetek felvételt.

Lőterek épültek, és elkezdtek kialakulni a versenyszámok, illetve meg-

születtek az első szabályzatok. Gyakran rendeztek nyilvános, pénzdíjas lövészversenyeket. Magyarországon az első lövészegylet 1510-ben, Késmárkon alakult.

A fegyverek fejlődése újabb és újabb lökést adott a lövészsport fejlődésének. A 15. században megjelent a szakállas, majd a kanócos puska. A század végére a kanócot leváltotta a kovakő, amely a lőpor belobbantásához szükséges szikrát adta. Kialakult a puskatus, valamint megjelent a nézőke és a célgömb. A 16. században a technológia fejlődése finomabb szerkezetek létrehozását tette lehetővé, ez jótékony hatással volt a fegyverek súlyára is. Feltalálták a huzagolást, ezzel együtt az űrméret is csökkenni kezdett. Az 1600-as években a lőpor kimérésével és papírcsókákba töltésével a tűzkészítési folyamatok 3 percre mérséklődött. A 19. század jelentős újításokat hozott, megjelent a csappantyú, majd a hátultöltős fegyverek, ezzel együtt a reteszelés is, Samuel Colt pedig megalkotta a forgótáras maroklőfegyverét. A 20. század magával hozta az egybeszerelt lőszer, majd az öntöltő és automata fegyverek megjelenését.

A fegyverek fejlődésével együtt járt a sportlövész versenyszámok fejlődése, és a pusokák pontossága a nagyobb távolságra kihelyezett célok leküzdését tette lehetővé. 1861-ben megkezdtek működésüket az első sportági szakszövetségek, jellemzően újra a német ajkúak lakta területeken. Az első magyar szakszövetség, az olimpiai lövészsámokról ismert Magyar Sportlövők Szövetsége 1871-ben jött létre. Az 1896-os első újkori olimpián, Athénban a lövészet már szerepelt a sportágak között, 1897-ben pedig megrendezték az első világbajnokságot Lyon városában.

A sportlövészet Magyarországon

A lövészsport honvédelmi szempontból mindig kiemelt jelentőséggel bírt. I. Lipót rendeletben szabályozta a lövöldék építését 1703-ban, Mária Terézia pedig a felnőtt lakosságot egy év időtartamú lövészeti kiképzésre kötelezte.

Az 1848–49-es forradalom és szabadságharc után a lövészegyesületeket feloszlatták. 1857-ben kapta vissza működési engedélyét az első egyesület, az 1867-es kiegyezést követően pedig újjászerveződött az országban a lövészet. A lövészet nemesi időöltésből egyre inkább a polgárság sportjává vált. Az első világháború után a lövészsport ismét nehéz helyzetbe került, a Tanácsköztársaság idején számos löteret le is romboltak. A második világháború alatt a működő egyesületeket katonai egységekké szervezték, és bevezették a leventefoglalkozásokat, amelyek keretében a lányok is megismerkedtek a lövészetrel.

A második világháborút követően, a Munkára, harcra kész (MHK) mozgalom 1949-es létrejöttével a lövészet tömegsporttá vált: az üzemi bajnokságokon például 75 ezer fő indult. Az 1948-ban alakult Magyar Szabadságharcos Szövetség 1950-ben jobb minőségű külföldi fegyvereket tudott az országba behozni, így a hazai sportlövők felkészülésének színvonala, külföldi szerepléseik eredményessége is javult.

A Honvédelmi Minisztérium 1949-ben döntött egy önálló, a tárca alárendeltségébe tartozó sportegyesület, a Budapesti Honvéd Sportegyesület, azaz a BHSE létrehozásáról. A szervezet élsportolói a HM által egy évvel később megalakított sportszázadban teljesítettek szolgálatot. A Honvéd lövészzakosztálya hazai és nemzetközi szinten is meghatározó volt.

A huszonötösörös magyar válogatott, gyorstüzelő és hadipisztoly versenyszámokban kilencszeres magyar bajnok, csapatvilágbajnok Takács Károly alezredes az 1948-as londoni olimpián ötalakos gyorstüzelő pisztoly versenyszámban világsúccsal szerezte meg az olimpiai bajnoki aranyérmet, majd négy évvel később, a helsinki olimpiai játékokon meg is védte olimpiai bajnoki címét. Története azért is egyedülálló, mert 1938-ban, hadgyakorlat során a jobb kézfejét egy gránát leszakította, mégis hivatásos állományban maradhatott. Gyógyulását követően megtanult bal kézzel lőni. A második világháború alatt frontszolgálatot adott. Aktív sportkarrierjét követően haláláig a BHSE edzője és a Zrínyi Miklós Katonai Akadémia sportlövő tanára volt.

Az 1956-os forradalom leverését követően a lötereket lezárták, a fegyvereket zárolták, az elkövetkező években a politikai vezetés a működést csak néhány szervezetnek engedélyezte. A sportlövészet az 1957

júniusában létrehozott Magyar Honvédelmi Sportszövetség, majd az 1967-ben alakított Magyar Honvédelmi Szövetség, az MHSZ szakmai irányítása mellett működött. 1989-ben, a rendszerváltást követően az MHSZ megszűnt.

A szituációs lövészet fejleszti a katonák lőkészségét

Jelenleg két sportági szakszövetség rendelkezik lőfegyvermegszerzési javaslatvételi joggal Magyarországon. A Magyar Sportlövők Szövetsége, azaz az MSSZ jellemzően az olimpiai lövész versenyszámokra koncentrál, míg a Magyar Dinamikus Lövészsport Szövetség, az MDLSZ a néhány statikus versenyszám mellett a dinamikus, szituációs lövészsportra specializálódott.

A lövészsport dinamikus, szituációs ágának kialakulása az 1950-es évekre tehető. Az Amerikai Egyesült Államok fegyvertartói, az önvédelmi fegyvert viselők lövészképességeiket igyekeztek fejleszteni azzal, hogy a kihelyezett célokból pályákat építettek. Bizonyos célokat paravánokkal takartak, így azok leküzdéséhez, a löfeladat teljesítéséhez tüzelési testhelyzetet, pozíciót kellett váltani, a kihelyezett célok mennyisége pedig tárcserét tett szükségessé.

A szituációs lövészet, mint azt a kialakulásának célja is mutatja, a katonák lőkészség-fejlesztésének kiváló eszköze lehet. A dinamikus verseny-

számok eredményes végrehajtásához lényegében a taktikai fegyverkezelés minden elemét készségi szinten el kell sajátítani. A nagy nemzetközi szakszövetségek tiltják ugyan a te-reptarka, egyenruhára emlékeztető ruházatot a versenyeken, a lólapokat, célokat pedig úgy alakítják ki, hogy azok a lehető legkevésbé emlékeztessenek az emberi sziluettre.

Hazai fejlesztésű versenyszám a gyorspont, melyet kis és nagy kaliberű, optikás és nyílt irányzékkal ellátott pisztollyal és puskával, valamint sörétes puskával lövik a versenyzők. Ugyan a gyorspontversenyeken a legtöbben az éves minősítés megszerzése okán vesznek részt, a statikus pontlövész szakág a legmegfelelőbb az éles lövészetel ismerkedő, kezdő lövőknek, valamint segítségével megszerzhető a situációs versenyekhez is elengedhetetlen pontosság.

Fontos a gyors tárcsere

A dinamikus lövészsport első és azóta is legnagyobb szakszövetsége az IPSC, azaz International Practical Shooting Confederation lett, amely 1976-ban kezdte meg működését. Az IPSC-versenyeken a lövők pisztolyt, revolvert, pisztolykaliberű karabélyt, karabélyt, valamint sörétes puskát használnak. Az IPSC hamar önálló sportággá fejlődött. A versenyekre különböző lövésszámú pályákat építenek, melyeket a lövők bejárhatnak, az azokon elhelyezett célok helyét megismerhetik, a löfeladat végrehajtását megszervezik.

A végrehajtás során a sebesség és a pontosság a legfontosabb. Az IPSC-lövők külső tokból veszik elő a fegyverüket, amely sok esetben csőre töltött állapotban van. Fontos a pontosság, a dinamikaváltás a közeli és távoli célok között, az átmozgások közben végrehajtott taktikai tárcsere, emellett a pályákon gyakoriak a mozgó célpontok. A Magyar Honvédség 59. Szentgyörgyi Dezső Repülőbázis és a Kecskeméti Honvéd Sportegyesület által évente megrendezett Szentgyörgyi Légicsata situációs lövészversenyt az IPSC szabályai szerint vezetik le.

„Támadás” fedezékből

Az 1996-ban, szintén az USA-ban alapított International Defensive Pistol Association, azaz IDPA már tisztán az önvédelmi pisztolytechnikákon alapuló lövészsportszakág, amely valós helyzeteket szimulál, egyes versenyek megtörtént eseteket vesznek alapul a szcenáriók kialakításakor. Az IPSC-ben használt, sebességre kiélezett, módosított fegyverekkel és gyorstokokkal ellentétben az IDPA rejtett viselést író elő, a versenyeken módosítás nélküli szolgálati és önvédelmi maroklőfegyverek használhatók. A célokat a lövők fedezék takarásából támadják meg, és a löfeladatok során csak tármegtartó tárcserét hajthatnak végre. Az IDPA lólapok a 4. számú körkörös mellalakhoz hasonlóan emberi torzót szimulálnak. Az IDPA kiváló készségfejlesztő eszköz lehet a helységarc és a CPU-feladatokra való felkészüléshez. IDPA-szabályok szerint bonyolítják le többek között a Közszolgálati Kézifegyver Kupát.

Célléküzdés karabéllyal és maroklőfegyverrel

A sportlövők körében igény mutatkozott azonban az elsődleges és másodlagos lőfegyver együttes használatának gyakorlására is, így megint csak Amerikában hozták létre a USPSA és 3-Gun Nation szövetségeket, ahol a karabély-pisztoly és sörétes puska-pisztoly kombinált, váltott használatával kell a lövőknek leküzdeniük a pályákon elhelyezett célokat. Hazánkban hasonló szakág jött létre az úgynevezett gyorskombinált versenyszámmal, amelyet előszeretettel lőnek a fegyveres szervezetek tagjai is. Ezen szakág szervez páros situációs kombinált versenyeket is.

A precíziós lövők számára hozták létre a mára nemzetközivé fejlődött PRS, azaz Precision Rifle Series situációs szakágat. A 2012-ben 164 versenyzővel induló sorozat jelenleg több mint 15 000 tagot számlál. A verseny során a lövők kisméretű fémcélokra lőnek, melyek távolsága lehet számukra ismert, vagy ismeretlen; a célokat 10 és 1200 méter között helyezik ki.

A löfeladatokba fizikai komponenseket is beépítenek (mint például sebesült mozgatása), de ügyelniük kell a fedezék használatára is.

A PRS hazánkban nem elérhető, nemrég alakult viszont az új taktikai precíziós lövész szövetség Németországban, melynek az MDLSZ is tagszervezete lesz. Addig is a lövők statikus precíziós versenyeken tudják a képességeiket fejleszteni.

Támogatott sportág

A situációs vagy dinamikus lövészsportról általában véve elmondható, hogy a fegyverüket szolgálati vagy önvédelmi célból tartó, viselő közösségek készségfejlesztési szükségleteire adott válaszként született. A különböző formáit űző lövészek fegyverüket készségi szinten kezelik, a löfeladatokat pontosan, rövid idő alatt hajtják végre. Jól látható, hogy a hazánkban elérhető és szervezett keretek között lőhető szakágak fellelik a kézifegyver-használat teljes spektrumát. A sportlövészet támogatott tevékenység. A Honvédelmi Sportszövetség, a Honvéd Sportegyesületek Országos Szövetsége vagy épp a Magyar Tartalékosok Szövetsége is biztosít forrásokat az állomány sportcélú tevékenységének fejlesztésére. A helyőrségek közelében számos honvédelmi sportegyesület érhető el, ahol a lövészet ellenőrzött körülmények között, szakszerű segítség mellett gyakorolható. A situációs lövészet az elmúlt évtizedek alatt a löfegyverek, a lövők képességei, valamint az adminisztratív háttér, illetve a szakirodalom tekintetében folyamatosan fejlődött. Ilyen módon az abban felgyűlt ismeretanyag kiképzési rendszerbe történő beépítésével a Magyar Honvédség kiváló lövészéggel rendelkező katonákat kaphat.

Molnár Dénes ÖMT-százados

Fotó: László Zoltán

Források: Győr Béla:

Katonaolimpikonjaink Londonban

<https://docplayer.hu/107748659->

Katonaolimpikonjaink-londonban.

[html; wikipedia.org; sportaglexikon.](http://html; wikipedia.org; sportaglexikon.hu; sportszertar.wordpress.com)

hu; sportszertar.wordpress.com

Vérrel szerzett jelvények

Ahogy Bonaparte Napóleon, császár és hadvezér mondta: „A filozófia nagyon hasznos dolog a tudós dolgozószobájában. A katonának azonban dicsőség, rang, kitüntetés, jutalom kell.” Első ránézésre csak egy apró tárgy, ami ott díszel a mellkason. Mégis, bárki szavak nélkül is tudhatja a viselőjének hovatartozását, képzettségét, rátermettségét és a véghez vitt tettet. Megkülönböztet a többiektől, de ugyanakkor kifejezi az együvé tartozást is. A katonák mindig szívesen viselték a kitüntetések és a megkülönböztető jelvényeket. Nem volt, és nincs ez másképp az aknakutatóknál és a tüzszerészeknél sem.

A Magyar Honvédség 1. Honvéd Tüzszerész és Hadihajós Ezred jogelődje 1945. szeptember 28-án alakult meg. Ugyan a szovjet és bolgár csapatok, illetve velük párhuzamosan az önkéntesekből álló aknakutató járőrök már végezték az aknamentesítő tevékenységet, de a Szövetséges Ellenőrző Bizottság engedélyével mind a hét katonai kerületben felállítottak 1-1 aknakutató szakaszt. Erre életbevágóan nagy szükség volt, hiszen Magyarország területe 1944 őszétől közel fél évre hadszíntérré változott. A visszavonuló vagy a védelemre berendezkedett csapatok az előrenyomulás lassítása érdekében a különböző frontszakaszokon és harctereken, az erdőkben, a szántóföldeken, a főbb közlekedési csomópontokon, de még a településeken is hatalmas mennyiségű, különféle típusú aknát telepítettek. Mellettük a különböző robbanóanyagok, bombák, aknavetőgránátok, tüzérségi és gyalogsági lőszer is százezer számra várták csendben a sorsukat. Ilyen nagyobb műveletek, illetve a helyszíneik voltak a teljesség igénye nélkül: a debreceni páncéloscsata, a Budapestért folyt küzdelem, a balatoni védelmi hadművelet és a bécsi támadó műveletek, de a jelentősebb feladatok közé lehet sorolni még a mesztegyői halálmező, a déli és a nyugati határzár felszámolását is.

Az aknakutató alakulatoknál szolgálatot teljesítők részére, azoknak más műszaki alakulatoktól való megkülönböztetése céljából, különös tekintettel ennek a szolgálatnak sajátosságára, az életveszélyes és felelősségteljes szolgálatuk elis-

merésekképpen „aknakutató” jelvény rendszeresítését tervezték. Az 1947. október 23-án megjelent Honvédségi Közlönyben (31/1947. H. K.), a 449.150/mű. közl. - 1947. számú körrendelet tartalmazta a pályázat részleteit. A pályázat jelígis és pénzdíjas volt. A kivitelezésre elfogadott pályamű tervezője 500 Ft jutalomban részesült, ezenfelül pedig még két jutalmat adtak ki 300 és 200 Ft-os összegben. Ennek komolyságát jelzi, hogy 1948-ban a havi fizetés 300 és 700 Ft között mozgott. Az elfogadott mű tervezője Szakatsits Győző alezredes, az 1. Honvéd és Aknakutató Zászlóalj parancsnoka volt. A jelvény január 12-i rendszeresítéséről szóló 481.462. mű. közl. - 1947. számú körrendelet az 1948. január 21-én megjelent Honvédségi Közlönyben (2/1948. H. K.) olvasható. A körrendeletben meghatározták a jelvény fokozatait, hordmódját, adományozásának rendjét, illetve műszaki leírását.

Az aknakutató jelvény fokozatai

Az aknakutató jelvény fokozatait, függően az aknakutató, illetve tüzszerész munkában eltöltött szolgálati időtől, az alábbiak szerint állapították meg:

- IV. fokozat (bronz jelvény): illetékes volt rá minden tiszt, tiszthelyettes és legénységi állományú, aki az aknakutató alakulat állományában tényleges katonai szolgálatot teljesített.

- III. fokozat (ezüst jelvény): azon tiszti, tiszthelyettesi és legénységi állományúnak adományozták, aki mint aknakutató, illetve mint tüzszerész legalább 6 hónapon át aknamezőn dolgozott, vagy tüzszerész feladatot látott el.

- II. fokozat (arany jelvény): azoknak a tiszti, tiszthelyettesi és legénységi állományúnak adományozták, akik mint aknakutatók, illetve mint tüzszerészek legalább 12 hónapot aknamezőn dolgoztak, vagy tüzszerész feladatot láttak el.

- I. fokozat (zománcozott jelvény): ezt a fokozatot csak azok a tisztek, tiszthelyettesek és legénységi állományúak kaphatták meg, akik mint aknakutatók, illetve mint tüzszerészek a szolgálat során olyan súlyosan megsebesültek, hogy tüzszerész, illetve aknakutató munkát folytatni tovább nem tudtak, illetve mindazoknak a legközelebbi hozzátartozói részére adományozták, akik hasonló körülmények között hősi halált haltak.

Koponyás arany fokozat

A jelvények hordmódja

A fémből készült aknakutató jelvény a zubbonyon a jobb zseb közepén, új mintájú köpenyen a jobb felső gombtól kifelé 10 és felfelé 5 cm-re volt viselendő. (Régi mintájú köpenyen ennek megfelelő helyen.)

A rendelet szabályozta még, hogy az aknakutató jelvény az illető honvédeknek a tényleges szolgálatból való kiválása esetén tulajdonában maradhatott, illetve azok részére is adományozható volt, akik az 1946. november 19-ével megalakult önálló

aknakutató századok állományába tartoztak és időközben leszereltek, vagy „áthelyeztettek” és a feltételeknek megfeleltek. Továbbá:

- A jelvény viselése az arra jogosultak részére kötelező;
- Áthelyezések esetén a jelvény továbbra is viselhető;
- Polgári ruhán a jelvény kicsinyített kivitelben hordható;
- Illetve mindig csak az odaítélt legmagasabb fokozatú jelvényt lehetett viselni.

Sebesülési pántok

Az aknakutató, illetve tűzszerész szolgálatban elszervedett sebesülések jelzésére sebesülési pántot (pántokat) rendszeresítettek. Egy, kettő vagy három sebesülés esetén 1, 2 vagy 3 ék alakú ezüstpánt, négy vagy több sebesülés esetén 1 aranypánt volt viselendő.

A sebesülési pánt (pántok) a zubonyon, az aknakutató jelvény alatt 3 cm-re, ékheggyel lefelé volt hordandó; köpenyen sebesülési pántot nem lehetett viselni.

Az aknakutató jelvények adományozása

Az aknakutató jelvény IV. és III. fokozatát az aknakutató zászlóalj parancsnoka, a II. fokozatát a műszaki-kiképző tábor parancsnoka, az I. fokozatát a Honvédség felügyelője adományozta.

A sebesülési pántokat a műszaki-kiképző tábor parancsnoka ítélte oda.

Az aknakutató jelvény egyes fokozatainak és a sebesülési pántoknak az odaítélését a személyi okmányban rögzíteni kellett. Az aknakutató jelvény egyes fokozatainak odaítélésekor az illető honvédek (vagy legközelebbi hozzátartozójukat) „Aknakutató Jelvény Igazolvány”-nyal kellett ellátni. A sebesülési pántok odaítélését ebbe az igazolványba vezették be.

Az 1948. július 15-én megjelent Honvédelmi Közlönyben (20/1948. H. K.) megjelenő 458.154/Kfcs. VI. - 1948. számú körrendelet kiterjesztette a (2/1948 H. K.) levő 481.462. mű. közl. - 1947. számú körrendelet-

ben „Aknakutató jelvény” viselésére jogosultak körét az alábbiak szerint:

A) Aknakutató jelvény elnyerésére jogosultak:

1. Mindazok, akik az aknakutató alakulatoknál tényleges katonai szolgálatot teljesítettek.

2. Mindazok, akik az 1946. november 19-ével megalakult önálló aknakutató századok állományába tartoztak, de időközben leszereltek vagy áthelyeztettek.

B) Aknakutató jelvény odaítélhető volt annak a katonai vagy polgári személynek, aki a felszabadulás után az ország lőszer- és aknamentesítésében személyesen és tevőlegesen részt vett.

A B) pont alattiaknak az aknakutató, illetve tűzszerész működésüket katonai hatóság által kiállított eredeti okirat vagy az eredetiről katonai hatóság által hitelesített másolat által, esetleg az illetékes minisztérium igazolásával kellett bizonyítaniuk. Az aknakutató jelvény fokozatainak odaítélésére a 481.462/mű. közl. - 1947. sz. körrendelet feltételei értelmeszerűen alkalmazandók.

Az újonnan érintetteknek az aknakutató jelvény iránti kérelmüket

írásban a Műszaki Hadosztályparancsnokságnak (Budafok-Háros) kellett felterjeszteni. A kérvényeket a Műszaki Hadosztály parancsnoka bírálta felül.

A IV., a III. és a II. fokozat odaítélésére a műszaki hadosztály parancsnoka volt jogosult. Az I. fokozat adományozására ugyanő tett javaslatot a Honvédség felügyelőjének, továbbá az aknakutató jelvény kiadásáról és az igazolvány kiállításáról ugyancsak ő intézkedett.

1949-ben hatályba lépett az új Alkotmány, melynek hatására az akkori Magyar Honvédségben - aminek az elnevezését 1951. június 1-jén Magyar Néphadseregre változtatták - szintén minden jelképen, jelvényen megjelent a vörös csillag.

Az 1952. november 24-én megjelent Honvédségi Közlönyben (14/1952. H. K.), az 5138/M. N. Mű. Pk. Műzo. - 1952. számú körrendelettel intézkedtek a régi aknakutató jelvények bevonásáról, valamint az új aknakutató jelvények rendszeresítéséről.

A koponyás jelvény

I. HONVÉD AKNAKUTATÓ ZÁSZLÓALJ

..... SZ.

AKNAKUTATÓ JELVÉNY IGAZOLVÁNY

Név:

Rendfokozat:

Születési éve, helye:

Anyja neve:

Igazolvány kiállításának kelte:

Ezen aknakutató jelvény igazolványt kiadta az I. honvéd aknakutató zászlóalj parancsnokság a H. M. 481.462/mű. közl.-1947. sz. körrendelet alapján.

P.H.

1. honv. ak. szj. jk.

Megjegyzés:
Az igazolvány előlapján halvány barna nyomással az aknakutató jelvény ábrája látható.

AZ ALÁBBI AKNAKUTATÓ JELVÉNY VISELÉSÉRE JOGOSULT

Fokozat szám	Aknakutató jelvény-fokozat	Adományozás kelte	Adományozás rendeltetésszáma	Igazoló párg aláírás, körbélyegzője
1.	IV. Bronz			
2.	III. Ezüst			
3.	II. Arany			
4.	I. Zománc			

AZ ALÁBBI SEBESÜLÉSI PÁNT VISELÉSÉRE JOGOSULT

Fokozat szám	Hány sebesülési pántra	Adományozás kelte	Adományozás rendeltetés száma	Igazoló párg aláírás, körbélyegzője
1.	Egy ezüst			
2.	Két ezüst			
3.	Három ezüst			
4.	Arany			

Megjegyzés:
1. Csak az adományozott legmagasabb jelvény fokozat (sebesülési pánt) viselhető.
2. Az igazolásnál a körbélyegző lenyomatának alós szélre az igazolt fokozat (seb. pánt) alós szélhez érjen.

A régi igazolvány (Honvédelmi Közlöny, melléklet)

Az aknakutató jelvény

Az addig rendszeresített „halálfejes” aknakutató jelvényeket bevonták, vele együtt az azok rendszeresítését elrendelő 481.462. mű. közl. - 1947. (2/1948. H. K.) számú körrendeletet teljes egészében hatályon kívül helyezték. A „halálfejes” aknakutató jelvény viselése 1952. december 1-jétől tilos volt.

Az aknakutatóval hivatásszerűen foglalkozó csapatok részére - az eddigi aknakutató jelvények bevonása miatt - új aknakutató jelvényt rendszeresítettek.

a) Az aknakutatóval hivatásszerűen foglalkozó csapatoknál tényleges szolgálatot teljesítő azon honvédek, akik az előírt feltételeknek megfeleltek.

b) Akik részére a régi jelvény oda volt ítélve, és ezt az igazolványukkal együtt az M. N. Mű. pk-hoz beterveztették.

Az új aknakutató jelvény fokozatai

- III. fokozat (ezüst jelvény): illetékes volt minden harcosnak, tiszthelyettesnek és tisztnek, aki egy éven keresztül mint aknakutató aknamezőn dolgozott, illetve akinek a régi aknakutató jelvény III. fokozata oda volt ítélve.

- II. fokozat (arany jelvény): annak a harcosnak, tiszthelyettesnek és tisztnek adományozták, aki két éven keresztül mint aknakutató aknamezőn dolgozott, illetve akinek a régi aknakutató jelvény II. fokozata oda volt ítélve.

- I. fokozat (zománcozott): annak a harcosnak, tiszthelyettesnek és tisztnek adományozták, aki mint aknakutató, a

szolgálat sajátossága folytán olyan súlyosan sérült, hogy aknakutató munkát nem tudott tovább folytatni, valamint az aknakutató munka során hősi halált halt személyek legközelebbi hozzátartozói részére.

Az aknakutató jelvény és sebesülési pánt adományozása

Az aknakutató szolgálat során elviselt sebesülések jelzésére sebesülési pántokat rendszeresítettek. Ezek megegyeztek a halálfejes jelvény-nél tárgyaltakkal.

Az aknakutató jelvény III. és II. fokozatának, valamint a sebesülési pántok odaítélésére az M. N. mű. pk. volt jogosult. Az I. fokozat adományozását a honvédelmi miniszter végezte.

Az aknakutató jelvények odaítélésére az egység parancsno-

ának szolgálati úton kellett előterjesztést tennie, valamint nyilvántartást vezetni azokról, akik a jelvény valamely fokozatát elnyerték. Az aknakutató jelvény egyes fokozatait, valamint a sebesülési pántok odaítélését okmányolni kellett. Odaítélésekor az illető honvédeket (illetve a legközelebbi hozzátartozókat) igazolvánnyal kellett ellátni, ebbe a sebesülési pántok odaítélését is be kellett vezetni.

A második világháború 76 évvel ezelőtt véget ért, de nem nekünk, tűzszerészeknek. Ezt bizonyítja az az emléktábla, amely a Hadtörténeti Múzeum falán található, rajta több mint 300, hősi halált halt aknakutató és tűzszerész nevével. Ők voltak azok, akik az életüket kockáztatva mentek ki nap mint nap az aknamezőkre, és mennek ki ennyi idő elteltével is, hogy folytassák a harcukat a múlt halálos örökségeivel.

Nagy Tibor zászlós
Fotó: A szerző felvételei

Az új jelvény (Honvédelmi Közlöny melléklet)

Csillagos jelvény arany fokozat

A tűzszerész emléktábla

A HAF történelmi keresztény helyszínén

Terdik Sebestyén, a római Szent István Zarándokház igazgatója lelkes házigazdaként szívélyes melegséggel fogadta az MH 32. Nemzeti Honvéd Díszegység delegációját szolgálati útjuk alkalmával az olasz fővárosban. A közös feladatok tervezése és előkészítése során szóba került a Honvéd Altiszti Folyóirat is. Igazgató úr – a róluk szóló rövid, képekkel illusztrált tájékoztatómat követően – örömmel vette kezébe a magyar altisztek magazinját.

A zarándokház történetéhez kapcsolódóan fontos tudni: első királyunk a Szent Korona mellé egy másik ajándékot is kapott, a régi Szent Péter-bazilika közvetlen szomszédságában a „kis” Szent István-templomot, melyet a 8. században a jeruzsálemi első vértanú tiszteletére

szenteltek. A templom melletti telken szent királyunk egy zarándokházat is alapított a Rómába érkező magyaroknak. Sajnos ezt a több mint hét évszázadot megért fontos magyar épületet 1776-ban lebontották, amikor a mostani Szent Péter-bazilika mellé új sekrestyét építettek. Évszázadok teltek el, míg a jelenlegi Szent István Zarándokházat 1967. augusztus 20-án megáldották. Ekkor szentelték fel a ház kápolnáját is, melynek oltárasztalába magyar szentek ereklyéit helyezték el.

*Lejegyezte és a felvételt készítette:
Dr. Murinkó Attila
ezredes*

► Terdik Sebestyén, a Szent István Ház igazgatója

▼ A zarándokház és kápolnája kívülről a római koraesti fényben

Adventi találkozás

Advent első vasárnapján magyar nyelvű szentmisét mutatott be Rómában dr. Erdő Péter bíboros, esztergom-budapesti érsek, Magyarország prímása. Erdő Péter érdeklődéssel hallgatta meg a Honvéd Altiszti Folyóiratról adott rövid tájékoztatómat a Szent Istvánról elnevezett bazilika udvarán. Különösen méltányolta, hogy az augusztusi számban erről a körtemplomról, illetve a két Szent István találkozásáról (az első vértanú és az első királyunk) jelentettünk meg írást.

*Dr. Murinkó Attila ezredes
Fotó: Tóthpál-Murinkó Györgyi*

Lapunk „találkozása” egy történelmi személyiséggel

Habsburg-Lotharingiai Eduárd Károly főherceg Magyarország nagykövete a Szent Széknél a Vatikánban és Máltai Lovagrendnél. Felkérésünket követően, szinte magáénak érezve a feladat fontosságát, eredményesen járt közben az MH 32. Nemzeti Honvéd Díszegység 2021. novemberi látogatásának előkészítése érdekében a Pápai Svájci Gárdánál.

Az 1. fotón a magyar katonák és a vendéglátók láthatók, míg a 2. képen a főherceg nagykövet lapunk példányaival.

*Lejegyezte: Dr. Murinkó Attila
ezredes
Fotó: Tóthpál-Murinkó Györgyi*

Mit ünnepelünk valójában karácsonykor?

Rácsodálkozás az élet nagy titkaira

Az ünnep valódi lényege, hogy az ember kilépjen a hétköznapi munkás körforgásából, megpihenjen úgy, ahogy a hetedik napon a teremtő Isten is megpihent. Az Alkotó örvendező tetszéssel tekint alkotására – „szemlélődő” pillantással néz rá, örül a létrehozott valóság szépségének. Ez minden emberi ünneplés őspéldája és mintája: nem lustaság, nem semmittevés, hanem zavartalan rácsodálkozás az élet nagy titkaira. Nem szabad elveszni a részletekben, hanem olykor meg kell tenni pár lépést hátra, hogy összefüggő képet kapjunk az egészből. Az ünnep valódi jelentése ez: hagyni, hogy életünk jelentőségteljes, valóban fontos dolgai megérintsenek bennünket.

Melyek ezek? Mit ünnepelnek az emberek általában? Születést, házasságot, nagy történelmi sorsfordulókat a nemzet vagy a család életében, s végül ott van a halál. Igen, akármi is, a halált is lehet ünnepelni, persze nem úgy, ahogy a világ azt fölfogja. Az ünnep tehát katarzis: megtisztító, életet nemesítő átélése az élet – legyen az természetes vagy természetfölötti – nagy titkainak.

Adventi fölkészülésünk célja a karácsony méltó és üdvös ünneplése, a nagy titok tehát, amit lelki szemünk sugarába állítunk, nem más, mint az Isten-ember születésének csodálatos misztériuma. Örvendező tetszéssel készülünk mindazt szemlélni, ami reményeink szerint majd mélyen megérint bennünket.

A megtestesülés ünnepe

Az adventi előkészületnek mindenképpen abból kell kiindulnia, hogy pontosan mi is az, amit karácsonykor ünnepelünk; az üdvösségszerző hitfűrkésző tekintete arra irányul, hogy e szent idő vajon mely misztériumait tárja föl előttünk az Isten-embernek, akinek teljességéből mindnyájan vetünk; malasztért malasztot (Jn 1,16). Valószínűleg a legtöbben a megtestesülés ünnepeként tartják számon a karácsonyt, és nem is tévednek olyan nagyot, hiszen az ünnep középpontjában tényleg az emberré lett Istenfiút, a megtestesült Örök Igét találjuk. De tulajdonképpen minden olyan ünnep, amely a Megváltó nevéhez köthető, bennfoglaltan a keresztény hitnek e döbbenetes, drámai erejű és központi igazságát is hordozza, kifejezi.

Az egyszülött Istenfiú nem Betlehemben, hanem kilenc hónappal korábban, Názáretben vette magára emberi természetünket. A karácsony valójában Krisztus Urunk csodálatos szüzi születésének, azaz a már megfogant isten-emberi kisdéd első – ha úgy tetszik: nyilvános – jelenésének ünnepe. Ennek megfelelően az ünnep latin neve *Nativitas*, azaz születés, de vajon ki és mi ennek a várva várt, szívet gyönyörködtető, örömteli születésnek gyümölcse?

Amikor bármilyen születésről beszélünk, pontosan ez a két kérdés merülhet föl bennünk: (1) mi az, ami születik, és (2) ki az, aki született?

(1) Ha belenézünk a szegényes betlehemi jászolba, az első kérdésre adott válasz aligha lehet kétséges: itt egy hozzánk hasonló, velünk egylényegű ember született. Miként egykor ósanyánk, Éva, ugyanúgy a Szűzanya is fölkiálthatott, mikor újszülött gyermekét először karjába vette: „Íme, embert nyertem Isten által” (Ter 4,1). Természetesen a körülmények egészen mások, a betlehemi kisdéd születését megannyi szokatlan esemény övezi: angyali jelenések és különös álmok; a magzat férfiú közreműködése nélkül fogant meg és megmagyarázhatatlan módon, az anyai természet sérelme nélkül jött a világra. Krisztus születésének csodálatos körülményei azonban nem teszik őt kevésbé azzá, amik mi vagyunk, csupán arra engednek következtetni, hogy ki is Ő valójában. Ha bárkinek kétségei támadnának Krisztus valódi emberiségével kapcsolatban, annak elég, ha a jászol mellé térdel, és szemét e kiszolgáltatott, magatehetetlen kisdédre függeszti, akinek szülőszobája és első hajléka igavonó állatok koszos istállója.

(2) Krisztus Urunk velünk egylényű emberségének megvallása

megváltásunk szempontjából rendkívül lényeges, sőt szükségszerű, hiszen a Megtestesülés pillanatában, az isteni természettel való személyi egységen keresztül ez az emberiség egyszerre vált megszenteltté és megszentelővé. A hagyományos teológia úgy fogalmaz, hogy Krisztus emberi természete az Istenséggel összekapcsolt tudatos eszköz a megváltás művében.

Egy ócska betlehem-i jászolban, két évezreddel ezelőtt született emberi természet azonban mit sem érne az üdvösség szempontjából, ha nem kérdeznék rá arra, hogy kinek a teste ez, ki az a gyermek, aki karácsonykor nekünk megszületett. Az ismert magyar pásztorének bájos egyszerűséggel felel a kérdésre: „Istennek Fia, aki született jászolban.” Krisztusban csak egyetlen Személy van, méghozzá a Második Isteni Személy, az Atya Egyszülött Fia. Tudjuk, hogy az emberi személy sem a születéssel „jön létre”, hanem Isten a fogantatás pillanatában teremti a semmiből, de Krisztus esetében teremtésről sem beszélhetünk, hiszen Ő „született ugyan, de nem teremtmény”, Ő öröktől fogva van, az Atyával tökéletesen egylényegű: „Isten az Istentől, világosság a világozságtól, valóságos Isten a valóságos Istentől” – ahogy a hitvallásban mondjuk.

Az isteni igazságok megismerése és megvallása

A karácsonyi születés tárgya Krisztus valóságos emberi természete, amely nem a gnosztikus eretnekek által elképzelt módon a mennyből szállt alá, hanem tényleg „született Szűz Máriától”. A megtestesülés, a keresztény hit sarkalatos pontja nem mitológiai ábránd, hanem tényszerű történelem. A Boldogságos Szűz makula nélkül való testéből a Szentlélek isteni ereje által formált megváltó emberiség azonban nem úgy jön a világra, mint mi, akik a bukott első emberpár leszármazottaiként az anyai természet sérelmével, fájdalom közepette születünk meg. Krisztus

születése valódi emberi születés, de annak mikéntje különbözik a miénktől, mert nem rontja le az anyai természet sértetlenségét. Krisztus csodálatos módon jön a világra, de a szűzi születés rendeltetése nem az, hogy megkérdőjelezze velünk egy lényegű emberi természetét, hanem hogy bizonyítsa, hirdesse az Atyais-tennel egylényegű istenségét.

Krisztus emberi természete tehát a názáreti Mária szűzi testéből vétetett és attól született, de mivel ez a természet végérvényesen és elválaszthatatlanul egyesült az isteni természettel a második isteni Személyben, Mária nem csupán egy emberi természet szülője, de ténylegesen a Fiúistené is.

Ha a dolgok mélyére tekintünk tehát, a karácsony nem a bőséges családi vacsorákról, nem a gyermekkorban még izgalmas, azután felnőtt korban némileg varázsát vesztő ajándékosztásról, nem a mákos kalács és gyertyák illatáról, a díszes fenyőfa színes ragyogásáról szól, hanem ezekről a számunkra kétségkívül nehezen hozzáférhető, emberi értelmünket meghaladó isteni igazságokról, amelyek ismeretén és megvallásán üdvösségünk áll vagy bukik.

A középpontban Isten emberszeretete áll

A karácsony kétségkívül fontos családi ünnep, középpontjában mégsem a családtagok bensőséges összetartozása vagy az ajándékozásra kész, akár az áldozatokra is képes emberszeretet áll. Pontosabban szólva mégiscsak az emberszeretet van az ünnep fókuszában, de abban az értelemben, ahogyan ezt a szót egykor a görög Egyházatyák használták. Náluk a *filantrópia* kifejezés az Isten emberszeretetéit jelölte, azt az örök szeretetet, melyet az Egyszülött Fiú az Atya kebelén már az idők kezdete előtt tökéletesen birtokolt; azt a szeretetet, mely „isteni mivoltában nem tartotta Istennel való egyenlőségét olyan dolognak, amelyhez mint zsákmányhoz ragaszkodják, hanem kiüresítette önmagát, szolgálai ala-

kot öltött, és hasonló lett az emberekhez, külsejét tekintve úgy jelent meg, mint ember.” (Fil 2,6-7) Azt a szeretetet, amelyik „megalázta magát, engedelmes lévén mindhalálig, és pedig a keresztnék haláláig.” (uo. 8 vers) Azt a szeretetet, amely pünkösdkor kiáradt szívünkbe a nekünk adott Szentlélek által, aki maga tesz bennünk bizonyosságot arról, hogy az Isten fogadott fiai vagyunk, ha pedig fiai, akkor örökösei is. (vö. Róm 5,5; 8,16-17)

Ezt a szeretetet és nem mást ünnepe-
ljük karácsonykor; ha ezt elveszünk belőle, ha erről elfeledkezünk, ha ennek a szeretetnek misztériumait nem zárjuk szívünkbe, akkor nem marad más, csak az ünnepi vásárok zsvajva, a gőzölgő konyhában való sürgés-forgás, a szentestén elköltött vacsora feszítése túlterhelt gyomrunkban, a legjobb esetben is a játékaik között zsvibongó gyermekek, unokák önfeledt kacaja. Akármilyen békés, idilli képet is képzelünk magunk elé – és hány ember van, akinek még ez sem adatik meg! –, mindezek a dolgok a világ múlandóságának és hiábavalóságának vannak alávetve.

*Dr. Alácsi Ervin János alezredes,
a Katolikus Tábort Püspökség
általános helynöke*

*Fotó: Szabó Lajos zászlós, Durucz né
Téglás Dóra százados*

Karácsonyi üdvözlőlap még az első világháborúból

A dachau hadifogoly-émléklap borítója

Dachau magyar katonakarácsony 1945-ben

Vannak különös ünnepek, amelyeknek boldog szomorúságát már sohasem leszünk képesek megérezni. Nem kétséges talán, hogy a címben földézett is ilyen: több ezer magyar hadifogoly várta a barakkokban az új esztendőt amerikai katonák őrizete alatt, s ünnepelte a maga szerény férfikarácsonyát.

Bizonyosan boldogok voltak, mert túléltek a második világhéget, épen vagy sebesülten, de mindenképpen a holnap reményével szívükben próbálták kétségeiket elfeledni. Ez azonban nem lehetett könnyű. Ha ismerték, ha nem Radnóti Miklós versét, ezer formában jutott eszükbe, hogy „megvan-e még az az otthon, bomba sem érte talán”; hitték, remélték – ám csak kevesen tudták –, hogy feleség, gyermekek vártak-e rájuk.

A képzelet és a tények fantáziát megmozgató játéka kívül egy tépett, stencilezett újság segít elképzelni a valóságot, a *Híradó*, amely alcíme szerint „A dachau magyar hadifoglyok lapja”. A kezemből lévő 27. számot Török János Szekszárd, Remete utca 90. alatti lakos őrizte meg s hozta haza emlékül a nehéz időkre, mígnem egy padlásjárás után, a ház tulajdonosa szívességéből került hozzám, most pedig a Tisztelt Olvasó elé.

Miről álmodik a férfi?

Azt, hogy „holdvilágos éjszakán miről álmodik a lány” az egykorú slágerből több-kevesebb sikerrel még el lehet képzelni. S vajon miről álmodott a férfi? A válaszadást már az első oldalon megkezdte az egyik szerkesztő, Szigeti Zoltán *Felsőbb parancsra!* című regényének néhány részlete. „A regény itt született a táborban. Szereplői ma is élő, húsból, vérből való emberek, akik részben közöttünk éltek és élnek” – mondja az ajánlászöveg. A főhős, akit szerelme mellől parancs szólít el, titkos küldetés során megsebesül, s két év múlva tér haza. Kedvese félreértette hír nélküli távoztát, és sírva mondja el, immár más felesége. Miután a férj meghal, ismét egymásra talál; tíz év múlva már kisfiuk nézegeti a karácsonyra kapott képeskönyvet, amelynek címén felbuzdulva kijelenti, ha megnő, ő is futár lesz.

Lehet, hogy – ebben a rövid összefoglalásban – a történet romantikus, sőt, talán negédes is, mégsem merem ezt hinni róla, amikor tudom: százan és ezren vergődtek kétségek között, vajon várják-e, megvárják-e őket. Mikó Zoltán *Karácsonyi csodát vártunk!* című verse keserűen éli meg a távolságot, bizonytalanságot és a szomorú valóságot:

„Karácsonyi csodát várják:
jegyest, asszonyt és gyermeket,
s a ködbe hullt falut, házat –
szórd nekik minden kincsedet...

...És nem született meg Jézus,
hiába vártunk csillagot,
bűzös barakkok mélyén...
most sírjatok... most sírjatok...”

Pósfai József *Karácsony, 1945* című versében sem kevesebb szomorúsággal cseng az utolsó négy sor:

„Betlehemi égben, betlehemi égen
Üstökös lobogott sosem látott
fényben.

Sosem volt és sosem lesz csillagom nékem,
Dachau-i égben, dachau-i égen”.

A legtöbben azonban mégis inkább reménykednek. Weissbach Béla *Bujdosó magyarként* című dala, amelynek zenéjét és szövegét a szerző a „minden jog fenntartva” megjegyzéssel adja közre, így bizakodik: „Egy a kívánságunk, vissza magyar földre, / El nem hagyjuk többé, esküszünk Istenre. / Kondul-e még egyszer falunk kis harangja. / Ölel-e még egyszer édesanyánk karja”.

Pécsi János *Édesanyám* című költeményében a teljes bizonyossággal gyűlik az egyszerű rímekbe:

„Messze vagyok Anyám, távol a kis háztól,
Most érzem igazán, mennyire hiányzol.
Múlhatnak esztendőök, lehet tavasz vagy nyár,
Szerető jó szíved tudom, hogy visszavár”.

Nevetve könnyebb?!

Manapság szokatlan szerkesztői gyakorlat lenne, ha a fenti vers alatt vic-

cet találnánk. Itt azonban, az „1-es tábor oldalán” ez természetes.

A humor – már akkor is, mi más lenne – egy rendőrvicc. Íme: „A rendőr őrmester vizsgáztatja az újoncokat és így szól: – Mit csinálna maga, ha mint őrszem egy kapuban kis csecsemőt talál? – Felvenném a kicsit, jól összeköpködném és azt mondanám, hogy apád, anyád idejőjjön!” (...)

A tábor azonban megtermi a maga sajátos humorát is, amiről Molnár Sándor POW (azaz hadifogoly) lexikonja tanúskodik. Ebben Dachauról ez áll: „Bajorországi, kies fekvésű gyógyüdülőtelep, teljes vagyoni- és életbiztonsággal. Állandóan fűtött krematóriuma az úri közönség rendelkezésére áll. Lengyel és amerikai személyzet biztosítja a pontos kiszolgálást. Kedves, vendégmarasztaló nyaralóhely Münchentől 20 km-re.” A vaskos tréfák mellett számos, az ottani életre és körülményekre utaló részletről is mesélnek a szótár címszavai: a csikk, erdő (az egyik munkahely), harangjáték (ételosztás), piac (éjszakai, fekete-), téglá (besúgó) szavakat követi az utánam az özönvíz, ami nem más, mint „rég Magyar közmondás. A tábor volt 10 ezer tagjából eddig kb. 5-600 magyar fiú mondta már el ezt a fohászt a

táborkapuban”. Előtte azonban még sokan vesznek részt a helyreállításban, amelyről valóságos kis életképet ad a vasút címszó: „Magyaroknak pihenő és szórakoztató munkacsoport, német munkavezetőknek bolyondház. Ez az a hely, ahol a magyar fácán órák hosszat végighallgatja a sváb sógor munkautasításait, és amikor a szerencsétlen holtfáradtan befejezte, akkor a magyar fiú legyint és anyagi nyugalommal csak ennyit mond: – Nix ferstén! (Nem értem!)”

Amíg egy újság összeáll...

A derű, amely hihetőleg segítette jobban elviselni a napi nehézségeket, csaknem feledtetni, milyen áldozatok árán jött létre a Híradó ünnepi száma, amely húsz sokszorosított oldalból áll. Már az is árulkodik, hogy a keresztretjvény helyes megfejtőinek jutalma a következő: 1. díj 30 db amerikai cigaretta, 2. díj 15 db amerikai cigaretta, 3. díj amerikai piperezsappan, 4. díj „önműködő borotvakészlet”. Ugyancsak adományokból összegyűlt, egy-egy doboz cigarettával köszönik meg minden munkatársnak azt, hogy írt az újságba.

Az sem kevésbé szívszorító, amikor a szerkesztők köszönetüket fejezik ki és megemlékeznek róla, hogy „a szükséges papírmennyiséget Ákosi

A dachau-i koncentrációs tábor, amely a háború utolsó éveiben hadifogolytáborként szolgált

Székely György, Molnár Sándor és derék névtelen pékjeink teremtették elő. A stencilanyagot dr. Csutorás Pál és Kádár Miklós közbenjárására az Ingolstadtba települt 540. kecskeméti hadikórház bocsátotta rendelkezésünkre.” Arról már külön nem is szólnak, kik, hol, hányan hallgatták a rádiót, hogy budapesti vagy londoni forrásból meríthessenek frissen, bár természetesen nem csak jó híreket.

Külön oldal jutott az egyes, hármas, négyes, hetes, nyolcas táboroknak, ám területi okokból két írást is ki kellett hagyniuk, mert „igen értékes gondolatokat tartalmaz s azt szívesen közöltük volna, de a tábor részére engedélyezett egyoldalnyi területet lényegesen meghaladta volna”. Szerepel azért a tíz órakor tartandó éjféli (!) mise programja s egy igazán megható rajzos köszöntés is.

A stencil engedte szűkös művészi lehetőségek sem akadályozták meg Kiss Józsefet abban, hogy a betlehemi jászolt, a háromkirályokat, a fenyőágot, csillagot és a szeretetekért gyújtott gyertyát az utolsó oldalra varázsolja. Ez még fekete-fehérben is feltűnő volt, hiszen az első oldal sivár táborig barakkjain kívül mindössze ennyi az illusztráció. Ezt azonban,

vagyis a legtöbbet, amit adhattak, nem maguknak remekelték az újság készítői, hanem ajándékol szánták az amerikai katonáknak angol köszöntővel. Ma sem betűzhetjük megindultság nélkül az akkori szöveg magyar fordítását.

„Nálunk Magyarországon ősi népszokás, hogy ilyenkor, karácsony táján betlehemesek kopogtatnak a szegény emberek kunyhóiba és a gazdagok palotáiba egyaránt, hogy köszöntsék a békesség, jóra való embereket. Itt a dachau fogságban... most betlehemesként bekopogtatunk hozzátok, a nagy Amerika büszke és szabad harcos fiaihoz.

Ha bebocsátotok bennünket, elmondjuk nektek, hogy köszönjük azt az emberséges bánásmódot, melyben ti mint parancsnokaink és őreink velünk szemben mindenkor viseltettetek...

Szokás nálunk, hogy amikor a karácsonyi gyertyákat meggyújtjuk, mindig gondolunk valakire. Ma este gondoljatok velünk a legkedvesebbre, hiszen ti éppúgy távol vagytok szeretteitektől, mint mi.

Szívből kívánjuk, teljesedjenek mielőbb vágyaitok, mint ahogy mi is nagyon szeretnénk, ha legszebb

álmaink valóra válnának... Legyetek boldogok büszke Amerika derék fiai! Mint magyar betlehemes kíván nektek sok ezer árva magyar nevében kellemes, boldog karácsonyi ünnepeket

a Névtelen Hadifogoly.”

Epilógus helyett

Összehajtom a sárgult-szürkült sokszorosított lapokat s melléteszem a 253536-os számú hadifogoly, a szekszárdi Török János elbocsátó levelét. Rajta a dátum: január 6., vízkereszt, vagy másképpen háromkirályok ünnepe. Azok a hajdani pásztorok, lám, két hét sem telt bele, eljöttek hozzá, hogy a szabadság legszebb ajándékát hozzák meg neki.

Még egy gyors vizsgálat John E. Miller táborig orvostól, egy ujjlenyomat a jobb kéz hüvelykujjáról, aláírás Riley S. King kapitánytól, és persze reszkető örömmel még a saját név is.

Lehet már hazautazni, megkeresni egy kanyargós kis utcát, családot, barátokat, s lehet, de mennyire lehet hinni az új karácsonyok eljövendő szeretetében.

Dr. Töttös Gábor

Illusztrációk: multkor.hu, HAF-archív

Katonakarácsony az első világháború idején

Hazatérő hadifoglyok

Egy írás utóélete

A Dachau magyar katonakarácsony 1945-ben című cikk szerkesztésekor levelet küldtem a szerzőnek, kérve, küldje el illusztrációként az írásban szereplő *Híradó* hadifogolyújság címlapjáról készült fotót. Töttös Gábor válaszában leírta: az 1980-as évek végén vetette papírra a cikket, majd publikálta az írást a *Tolnai Népszújság*ban. Azt követően a *Híradót* felajánlotta az Országos Széchényi Könyvtárnak, de nem kapott rá választ. Így az újságot az igazolvánnyal és egyéb irataival együtt „nyugdíjba vonulásomkor 30 dobozba raktam, majd elvittem egy raktárba. Reménytelen, hogy megtaláljam...”.

Eddig a rossz hír, de van jó is. Töttös Gábor levelet kapott a cikk egyik említett szereplőjének unokájától, Undi Barnától, a Pécsi Egyházmegye hittanárától. Ebben leírja, hogy családfakutatás közben bukkant rá az interneten a *Tolnai Népszújság* 1990. december 23-i számában a Dachau magyar karácsony 1945-ben című cikkre. Az írásban meglepetten olvasta nagyapja, dr. Csutorás Pál nevét. Undi Barna emlékei szerint középiskolás volt, amikor nagyapja említést tett a fogolytáborbeli életéről. Elmondta, hogy mielőtt hazajött volna a hadifogságból, a legutolsó nagyobb tette az volt, amikor kalandos úton, de sikerült a karácsonyi újság sokszorosításában segídenie egy fogolytársával. „Akkor, amikor ezt mesélte a kályha mellett, 1988. december első felében, csillogó szemekkel hallgattam. Időközben nagyapám elhunyt, iratai, emlékei rám maradtak. Köztük az a kép, melyen a cikkben szereplő leírásnak megfelelő épület és kápolna ceruzarajzsal és tussal van ábrázolva, valamint a távozás dátuma is egybevág az írás tartalmával. A készítő Balázs Antal Ívó és Bodó Imre

Köszönetteljes és boldog karácsonyi ünnepeket kíván!

*Balázs Antal Ívó
és
Bodó Imre Január
ferences testvérek*

Dachau, 1945. XII. 24.

Dr. Csutorás Pál

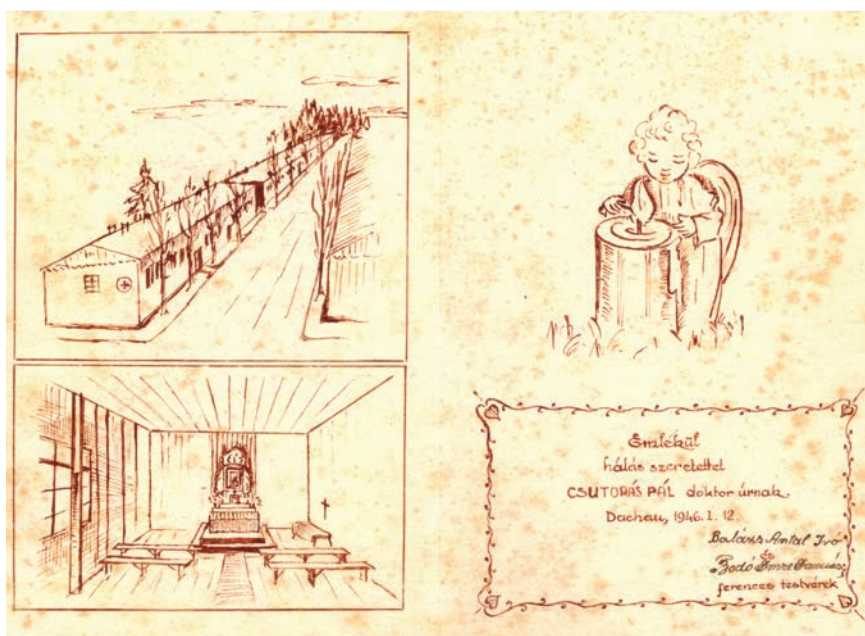
Balázs Antal Ívó és Bodó Imre Január ferences testvérek által készített üdvözlőlap dr. Csutorás Pál részére

Január, mindketten örökfogadalmas ferences testvérek. Nevezett ferences testvérek papként Erdélyben teljesítettek szolgálatot.”

Levélben kértem Undi Barnát, járuljon hozzá, hogy a Honvéd Altiszti Folyóirat idei karácsonyi számában megoszthassam az olvasókkal szeretett nagyapjával kapcsolatos emlékeit. Így válaszolt: „Természetesen. Anyai nagyapám, dr. Csutorás

Pál orvos (1910–1989) egyeneságon legidősebb élő férfi leszármazottjaként emléke, továbbá a rászoruló betegek, raktársak, valamint a nemzet iránt tanúsított szolgálata előtt tisztelettel hajtok fejet.”

*Kiss Zoltán ny. alezredes
Illusztrációk: Undi Barna családi archívuma*

A barakkokat és a kápolnabelsőt is lerajzolták a fogolytársak

Felkészülten menjünk síelni!

A katonák igyekeznek hasznosan eltölteni a szabadidejüket. A sportolás előkelő helyen szerepel a listán, ugyanis az erőnlét és az egészség megőrzése szempontjából nagyon fontos tevékenység. A különféle sportágak közül sokan választják a téli sportokat. Számukra gyűjtöttem csokorba néhány hasznos tanácsot.

A síelés nemcsak kedvelt, de igen egészséges téli sport is. Átfogóan megmozgatja a nagy izomcsoportokat, és regenerálja a szervezetet. Nem utolsó szempont, hogy a friss, hegyi levegő felfrissíti a vérkeringést, tisztítja a tüdőt. Ugyanakkor óvatosságot követel ez a sportág; figyeljünk arra, hogy megőrizzük szolgálatképességünket.

Aki a megszokott napi rutinból, például irodai munkakörből kiszabadulva, különösebb testedzés nélkül vág neki a sítérpnek, könnyen megsérülhet. Az izomzatnak hozzá kell szoknia a terheléshez, így biztosabban elkerülhetők a sérülések, rándulások. Legfontosabb a fokozatosság. Már a túra előtt 1-2 héttel kezdjük el a felkészülést, az erősítő jellegű gyakorlatokat. A pályán, síelés előtt, végezzünk bemelegítést, így sokkal kisebb az esélye a sérüléseknek, izomgörcsöknek.

Hogyan essünk szerencsésen?

Ahogy a lesiklást, úgy a borulást is meg lehet tanulni. Kerüljük a köves, jeges terepet! És közben próbáljunk a lehetőségekhez képest úgy lavírozni, hogy a hegy felőli oldalon először a fenekünk érjen talajt. Védjük a térdet és a könyököt, és közben a testünk minél nagyobb felületen érintkezzen a hóval. A kemény, jeges pályákon inkább a törések a jellemzők, míg puha terepen rándu-

lások és szalagszakadások fordulnak elő gyakrabban. A zsúfolt pályáknak és a borotvaélesre fent modern léceknek köszönhetően a vágott sebek is mind gyakoribbak, belső sérüléseket és súlyos fejsérüléseket is egyre gyakrabban látnak el a helyi kórházak.

A leggyakoribb sérülések

Az egyik legsérülékenyebb ízület a térdízület, leggyakrabban a belső rész (meniscus) sérül. Mindig a fájdalom és nyomásérzékenység a fő panasz. Természetesen az inak, ízületek nem csak a térdben sérülhetnek: igen gyakori például a válsérülés, de a többi ízület sem kivétel, eleséskor bármelyikkel lehet probléma. Ilyenkor van jelentősége a bemelegítésnek és a rögzítőkötéseknek. Ha komoly igénybevételnek tesszük ki az ízületeket, akkor gondoskodni

kell azok védelméről. A rögzítőkötések tehermentesítik az ízületeket, és megóvják a külső behatástól. Az enyhe ízületi fájdalmakat, kisebb zúzódásokat kezelhetjük saját magunk is.

Bármilyen szinten is sportolunk, tetőtől talpig használjuk ilyenkor a testünket, izmaink keményen dolgoznak, hol megfeszülnek, hol ellazulnak. Az ízületeket akár extrém erőbehatások is érhetik.

A sportrögzítők korrigálják a szokatlan terhelést, védik az ízületeket és elősegítik azok stabilitását, ugyanakkor növelik a teljesítményt. Mozgás közben enyhítik az ízületek igénybevételét és serkentik a vérkeringést, aktivizálják az izomzatot. Profiknak és amatőröknek egyaránt ajánlott a téli sportok közben

igénybe vett testrészek megóvására. Ha mégis megtörténne a baj, akkor pedig gyorsabb felépülést tesznek lehetővé.

Téli túráinkra vigyünk magunkkal izomlazító, fájdalomcsillapító krémeket, géleket. A sérülés azonnali ellátásán túl, annak típusától függően, további kezelések válhatnak szükségessé. A kezelés lehet műtéti, enyhébb esetekben pedig konzervatív. Mintegy 4-6 hetes nyugalomba helyezés (pl. gipszín) után kezdődhet meg az utókezelés. Igen nagy jelentőségű a gyógytorna, és meggyorsítják a gyógyulást a különböző fizioterápiás kezelések, melyeknek gyulladáscsökkentő, lazító, valamint izomzaterősítő hatásuk van. És ne feledkezzünk meg a síelés előtt balesetbiztosítást kötni!

Síeljünk óvatosan, végezzünk bemelegítést! Balesetmentes sportolást kívánok!

*Surányi Barnabás zászlós
Az illusztrációk a szerző
archívumából valók.*

Humor

Eltávozás

Eltávozás van a vasbogdányi lakta-nyában. Szabó honvéd is elindul haza, és a vasútállomáson jegyet próbál venni:

- Mondja, mennyi ideig tart az út Vasbogdánytól Győrig?

- InterCityvel körülbelül másfél óra.

- És azt megmondaná, hogy Győrtől Vasbogdányig meddig tart az út?

- Jaj, ilyen hülyeséget hogy lehet kérdezni? Természetesen az is ugyanannyi ideig, másfél óráig tart!

- Nana, ez nem olyan egyértelmű! Hiszen karácsonytól újévig csak egy hét telik el, de újévtől karácsonyig már jóval több...

A bosszú

Szabó tizedes édesanyja vízpisztolyt ajándékoz karácsonyra az unokáinak...

A lánya dühösen fordul a nagyihoz:

- Anya, hogy vehettél nekik ilyen ajándékot?! Már nem emlékszel, mennyire dühös voltál, amikor a vízpisztollyunkkal mindent összefröcsköltünk?

A nagy elmosolyodik:

- Dehogynem kislányom, nagyon is!

Az élet 4 szakasza

Kocsis zászlós karácsony előtt a gyakorlótéren töpreng, majd egyszerre felvillanyozódik:

- Katonák! - kiáltja, megvan az élet négy meghatározó szakasza!

- És mi az, zászlós úr? - kíváncsiskodnak.

1. Amikor elhiszik, hogy van Mikulás.

2. Amikor már nem hiszik el, hogy van Mikulás.

3. Amikor önök a Mikulás.

4. Amikor úgy néznek ki, mint a Mikulás.

Kedves Jézuska!

Balog őrmester meggyőzi a kisfiát, hogy írjon levelet a Jézuskának; így szeretné megtudni, hogy a csemetéje mit is szeretne karácsonyra. A gyerek mielőtt belekezd, így morfondírozik:

Egész évben jó kisfiú voltam.

Igen... a legtöbbször!

Oké... néha-néha!

Na jó... egyszer-kétszer azért rosszalkodtam!!!

Áhh, hagyjuk az egészséget, megveszem inkább magamnak!

Mikor jön a Mikulás

Szabó törzsrőmester fia december ötödikén este izgatottan várja a Mikulást.

- Anya, anyaaa! Mikor jön a Mikulás?

- Mindjárt, kislám, csak apád előbb leüti azt a piroskabátos bácsit, aki az előbb mászott ki a kandallóból.

Szakmai ártalom

Kovács főtörzsrőmester az egyetlen katonaapuka a fia óvodájában, és bár alakra nem ideális, ám a szülői munkaközösség választása mégis ráesik a Mikulás megszemélyesítőjeként. A nagy napon lelkesen próbálja a jelmezt, párnát tesz a kabát alá, igazgatja a szakállát. Indulás előtt még megkérdezi a feleségét:

- Na, drágám, eléggé hasonlítok a Mikulásra?

- Persze édes, de szerintem fel fognak ismerni.

- Hogyhogy? Nem eléggé nagy a pocakom?

- De-de - válaszol a felesége.

- Nem elég fehér az álszakállam?

- Az pont jó.

- Akkor mi a baj?

- Hát, a háromnapos málhazsák és a gépkarabély szerintem nem része a mikulásjelmeznek.

Tigyi István Zsolt főtörzszászlós

HONVÉD ALTISZTI FOLYÓIRAT

Megjelenik évente hat alkalommal, minden páros hónapban

2021/6. szám

(december)

Kiadja a Magyar Honvédség Parancsnoksága

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG:

Elnök:

Kaszab Zoltán főtörzszászlós,
a Magyar Honvédség vezénylőszálsója

Tagok:

Balog Sándor főtörzszászlós

Bálint Ákos főtörzszászlós

Bogya Sándor főtörzszászlós

Dr. Murinkó Attila ezredes

Soós Lajos főtörzszászlós

Tigyi István Zsolt főtörzszászlós

Tömösközy Tamás Kálmán törzszászlós

A folyóirat kiadásában és terjesztésében közreműködik a HM Zrínyi Térképészeti és Kommunikációs Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság – Zrínyi Kiadó

FELELŐS VEZETŐ:

Kulcsár Gábor ügyvezető

A ZRÍNYI KIADÓ VEZETŐJE:

Dr. Isaszegi János ny. vezérőrnagy

Felelős szerkesztő: Kiss Zoltán ny. alezredes

Olvasószerkesztő: Havasi Máté

Korrektor:

Apagyiné Gáspár Jolán

Tervezőszerkesztő: Kiss Fanni Flóra

Címlapfotó: Hohn Regina ha.

Szerkesztőségi titkár: Pásztor Júlia

A szerkesztőség címe:

1087 Budapest, Kerepesi út 29/B

Telefon: 272-02, 459-5355,

fax: 459-5354

e-mail-cím: kiss.zoltan@hmrzinyi.hu

pasztor.julia@hmrzinyi.hu

Nyomdai kivitelezés:

HM Zrínyi Térképészeti és Kommunikációs

Szolgáltató Közhasznú

Nonprofit Kft. Sokszorosító Osztály

Felelős vezető: Pásztor Zoltán

Ár nélküli, belső terjesztésű kiadvány.

HU ISSN 1586-2917

A folyóirat teljes terjedelmében olvasható

a www.honvedelem.hu portál

kiadványok rovatában

A Honvéd Altiszti Folyóirat tagja
az Európai Katonai Sajtószerzőknek (EMPA)

Boldog karácsonyt és eredményekben gazdag, sikeres új esztendő kívánunk a Magyar Honvédség minden Altisztjének, a Honvéd Altiszti Folyóirat minden kedves Olvasójának!

A Szerkesztőbizottság és a Szerkesztőség

Történelmi emlékezés

Magyar koszorú a portuguarói temető katonahősöknek szentelt kápolnájánál.

A 2021-es esztendőben Olaszországban számos rendezvényen emlékeztek az ismeretlen katoná centenáriumára. A programsorozat csúcseménye november első hetében volt, amikor felelevenítették a száz évvel ezelőtti eseményeket: ismét begördült Aquileia településről a vonat a római Termini pályaudvarra az elesett ismeretlen katonák maradványaival, hogy a hősök – a II. Viktor Emánuel-emlékmű és a Haza oltára (Altare della Patria) szomszédságában – az Ismeretlen Olasz Katona Emlékművé-nél végső nyughelyükre kerüljenek.

A helyi közösségek részvételével országszerte megtartott rendezvények némelyikén magyar delegáció is kifejezte az együttérző emlékezés fontosságát. Magyarországot dr. Pintér Lajos professzor, hazánk tiszteletbeli veronai konzulja, a Magyar Honvédséget jelen sorok szerzője képviselte.

*Dr. Murinkó Attila ezredes
Fotó: Filippo Brunelli és a szerző felvételei*

Kegyeleti emlékezés a veronai városi temető katonai parcellájában.

Készülődés az ismeretlen katonáért bemutatott templomi szertartásra.

A centenáriumi lezáró, klasszikus és modern darabokból összeállított katonazenekari koncert.